

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM

1. Omówienie wyników

1. W drugim kwartale 2017 r. odnotowano poprawę koniunktury w przemyśle przetwórczym. Wartość wskaźnika koniunktury w przemyśle przetwórczym (IRGIND) w kwietniu 2017 r. obniżyła się o 2,7 pkt, z poziomu +7,8 pkt do wysokości +5,1 pkt. W maju nastąpił kolejny jej spadek o 1,7 pkt. W porównaniu jednak z lutym wartość IRGIND była wyższa o 5,3 pkt, a w skali roku wzrost wyniósł 5,0 pkt. Pomimo poprawy koniunktury, zarówno w skali kwartału jak i roku, wskaźnik koniunktury wciąż dryfuje w okolicy swojej długookresowej średniej, nie wykazując żadnego wyraźnego trendu. Ten stan utrzymuje się już niemal dwa lata. Obserwowany w ostatnich latach wzrost niepewności w działalności gospodarczej spowodował odstępstwa od utrwalonych wzorców zmian koniunktury w cyklu rocznym. Ciągłe utrzymuje się duża zmienność na rynkach i trudno dostrzec oznaki stabilizacji. Choć przewidywania są (umiarkowanie) optymistyczne, nie należy raczej spodziewać się trwałej poprawy koniunktury w dłuższej perspektywie.

2. Zmiany koniunktury były zróżnicowane w zależności od form własności przedsiębiorstw, wielkości przedsiębiorstwa, rodzaju produkcji i miejsca prowadzenia działalności. W ciągu trzech miesięcy dzielących maj od lutego wartość wskaźnika koniunktury liczonego dla przedsiębiorstw prywatnych wzrosła o 5,1 pkt, a dla publicznych obniżyła się o 1,1 pkt. Dla obu przyjmuje obecnie wartość dodatnią, odpowiednio: +2,7 i +5,7 pkt.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa spadek wartości wskaźnika odnotowano tylko w grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników (o 7,6 pkt). Dla tej również grupy firm wskaźnik przyjął w maju wartość najniższą, -11,4 pkt. Najsilniej koniunktura poprawiła się w grupie przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających do 50 osób – wartość wskaźnika IRGIND zwiększyła się o 11,9 pkt. Najwyższą wartość wskaźnik koniunktury przyjął w maju dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników (+10,5 pkt).

W przekroju według głównych grup produktowych poprawę koniunktury w skali kwartału odnotowano we wszystkich grupach przedsiębiorstw; największą w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wskaźnik IRGIND zwiększył swoją wartość o 15,3 pkt), a najmniejszą w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 2,6 pkt). Obecnie najwyższą wartość, +11,5 pkt, wskaźnik koniunktury przyjmuje dla produkcji dóbr inwestycyjnych, a najniższą (i jedyną, która jest ujemna), -2,0 pkt, dla produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych.

Zmiany koniunktury w przekroju regionalnym cechowała największa zmienność. W porównaniu z lutym koniunktura poprawiła się w siedmiu województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, małopolskim, mazowieckim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. Największy wzrost wskaźnika koniunktury, o 44,9 pkt, odnotowano dla województwa warmińsko-mazurskiego. W pozostałych województwach koniunktura pogorszyła się; najsilniej w województwie opolskim (wartość wskaźnika zmniejszyła się o 20,8 pkt). Obecnie najwyższą wartość, +42,3 pkt, wskaźnik przyjmuje dla województwa warmińsko-mazurskiego, a najniższą, -30,9 pkt, dla województwa zachodniopomorskiego.

3. Podobnie jak w poprzednich badaniach, odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety, zarówno w odniesieniu do sald diagnostycznych jak i prognostycznych, były zróżnicowane. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji wzrosła o 5,1 pkt w kwietniu, lecz spadła w maju aż o 18,9 pkt do poziomu bliskiego zeru (+0,4 pkt). W porównaniu z lutym 2017 r. wartość salda zwiększyła się o 6,2 pkt. W skali roku nastąpił jednak spadek o 3,9 pkt. Podobnie jak w przypadku wskaźnika

koniunktury, „pełzanie” surowych wartości salda w otoczeniu jej długookresowej średniej. Przewidywania co do przyszłych zmian wielkości produkcji są optymistyczne.

Również wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień ogółem wzrosła w kwietniu i spadła w maju o, odpowiednio: 7,2 i 17,2 pkt. Od lutego wartość salda zwiększyła się jednak o 7,0 pkt i jest wyższa od wartości z maja 2016 roku o 3,8 pkt. Na skutek dużego spadku w maju wartość salda jest obecnie ujemna i wynosi -7,9 pkt. Podobnie jak w przypadku salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji w przebiegu składnika cyklicznego widoczny jest trend boczny. Przewidywania cechuje umiarkowany optymizm. Nieco inaczej kształtują się zamówienia eksportowe. Wprawdzie po kwietniowym wzroście (o 1,9 pkt) w maju zanotowano spadek wartości salda o 4,4 pkt, jednak w ciągu trzech miesięcy saldo obniżyło swoją wartość o 1,3 pkt. Zmiana w skali roku wyniosła +7,6 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego utrzymuje się tendencja malejąca i w prognozach producentów trudno dostrzec oznaki jej odwrócenia.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o poziom zapasów spadała w kolejnych miesiącach o, odpowiednio: 3,3 pkt (w kwietniu) i 2,7 pkt (w maju). Obecnie wynosi -2,7 pkt. W porównaniu z lutym 2017 r. jest niższa o 3,5 pkt, w ciągu roku zaś obniżyła się o 5,1 pkt. Saldo przewidywań od marca 2016 r. przyjmuje wartości ujemne. Przedsiębiorstwa spodziewają się dalszego spadku zapasów w nadchodzącym okresie.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ceny wyrobów gotowych w kwietniu wzrosła o 1,7 pkt., a w maju obniżyła się o 2,3 pkt (do wysokości +5,6 pkt). W sumie, w ciągu trzech ostatnich miesięcy wartość salda zmniejszyła się o 4,1 pkt. Jest jednak wyższa niż przed rokiem o 15,2 pkt. Od ok. półtora roku utrzymuje się tendencja wzrostowa cen i firmy spodziewają się dalszego ich wzrostu w kolejnych miesiącach.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia maleje od marca 2017 r. (o 1,0 punkt w kwietniu i o 4,8 pkt w maju). Jest jednak wyższa niż w lutym o 0,3 pkt i o tyle samo niższa od wartości z maja 2016 roku. W przebiegu składnika cyklicznego widoczna jest wyraźna tendencja spadkowa, a ankietowani producenci spodziewają się dalszego pogorszenia się w tym obszarze swojej działalności w najbliższych miesiącach.

Od września 2016 r. do lutego 2017 r. sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych stopniowo pogarszała się. W marcu i kwietniu wartość salda rosła (o, odpowiednio: 8,0 i 4,7 pkt), pozostając ujemną. W maju ponownie spadła, o 2,9 pkt, i obecnie wynosi -6,0 pkt. W ciągu roku saldo zwiększyło wartość o 2,0 pkt. Mimo to w przebiegu składnika cyklicznego w dalszym ciągu nasila się tendencja spadkowa. Prognozy na najbliższe miesiące są jednak optymistyczne.

Oceny ogólnej kondycji gospodarki polskiej w ciągu kwartału poprawiły się. Wartość salda rośnie systematycznie od lutego i w maju osiągnęła poziom dodatni po raz pierwszy od trzech lat (+10,2 pkt, o 26,1 pkt więcej niż przed rokiem). Tak wysokich ocen sytuacji gospodarczej w Polsce nie notowaliśmy od czasu wybuchu światowego kryzysu finansowego i gospodarczego 2007+. Pomimo tego entuzjazmu w przebiegu składowej cyklicznej utrzymuje się trend spadkowy.

W ciągu kwartału wartość salda odpowiedzi na pytanie o przeciętny koszt produkcji zmniejszyła się o 10,7 pkt i wynosi +40,8 pkt (jest jednak wyższa od poziomu sprzed roku o 23,5 pkt). Przedsiębiorstwa przewidują dalszy spadek kosztów w kolejnym kwartale.

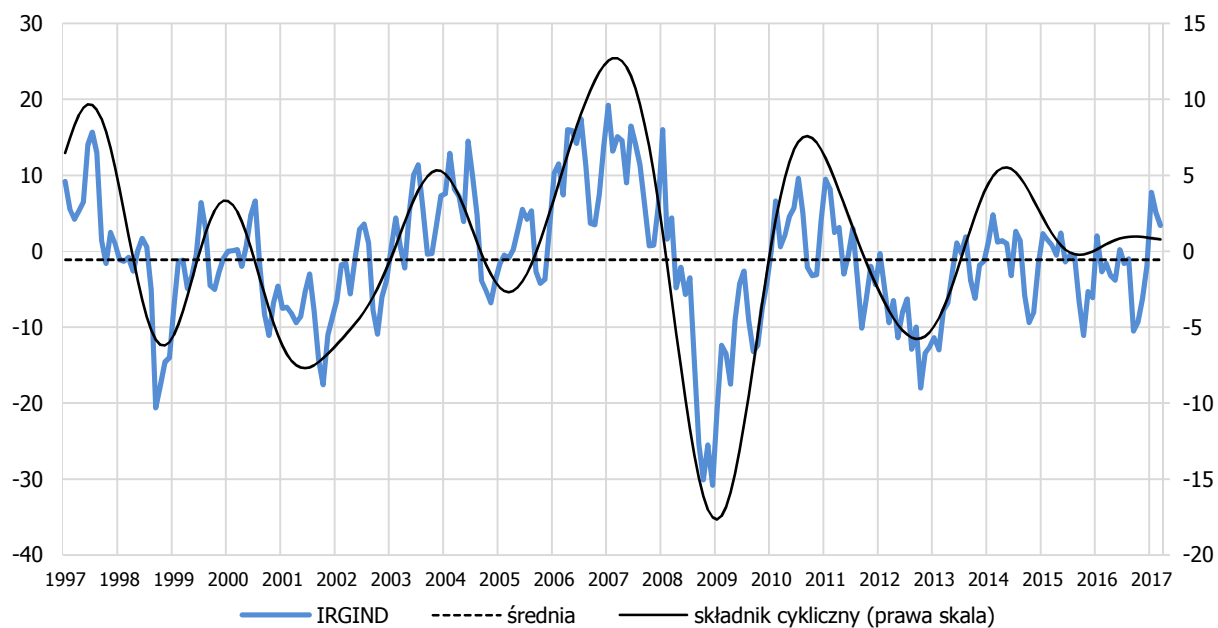
O 3,0 punkty procentowe zwiększył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Obecnie wynosi on 75,3% i jest wyższy od poziomu sprzed roku o 3,6 pkt proc. Przewidywany jest dalszy wzrost stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych (o 0,5 pkt proc.).

W ciągu kwartału o 1,6 pkt wzrosła wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji na eksport. Wynosi obecnie +0,3 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. Wzrostowi eksportu towarzyszy wzrost konkurencyjności naszych towarów na rynkach zagranicznych oraz zwiększenie się korzyści z eksportu w porównaniu do korzyści z produkcji na rynek krajowy. Prognozy na nadchodzący kwartał są jednak rozbieżne – producenci spodziewają się, że eksport wzrośnie, lecz względne korzyści z eksportu zmniejszą się.

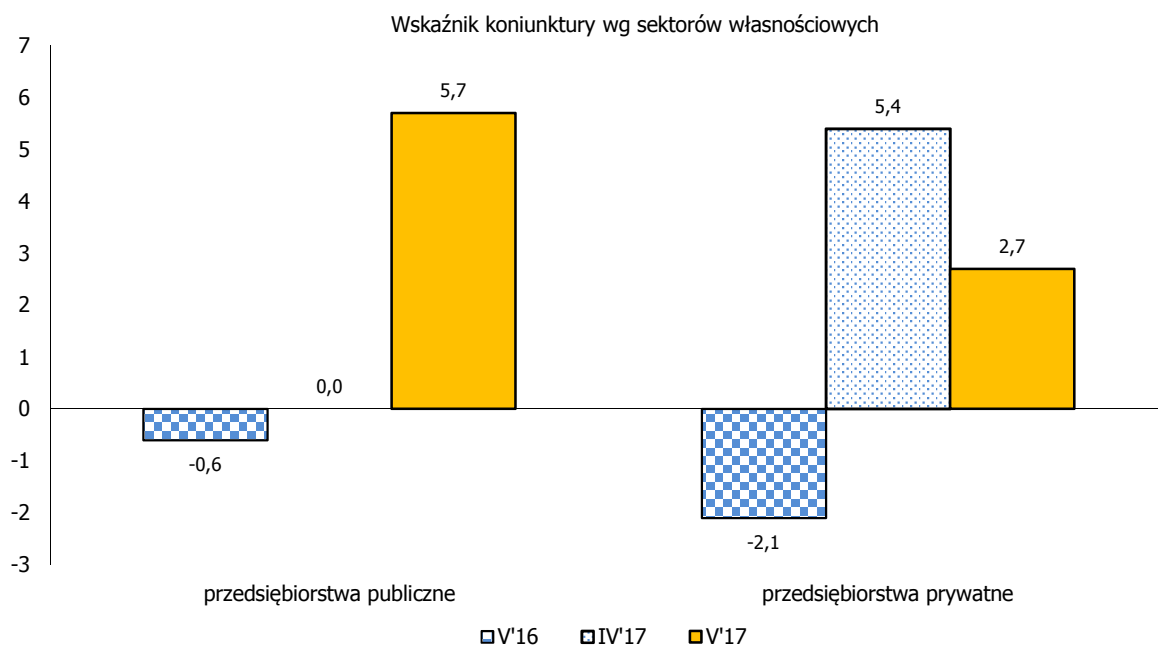
4. Zmniejszyła się uciążliwość najbardziej dokuczliwych barier działalności gospodarczej. Na pierwszych trzech miejscach przedsiębiorstwa wymieniają: niestabilne przepisy prawne (44,9%), podatki (44,1%) i niedostateczny popyt (42,3%). Narastają jednak problemy ze znalezieniem wykwalifikowanej siły roboczej i utrzymaniem płynności finansowej. Informuje o tym, odpowiednio: 28,3% i 21,3% ankietowanych przedsiębiorstw.

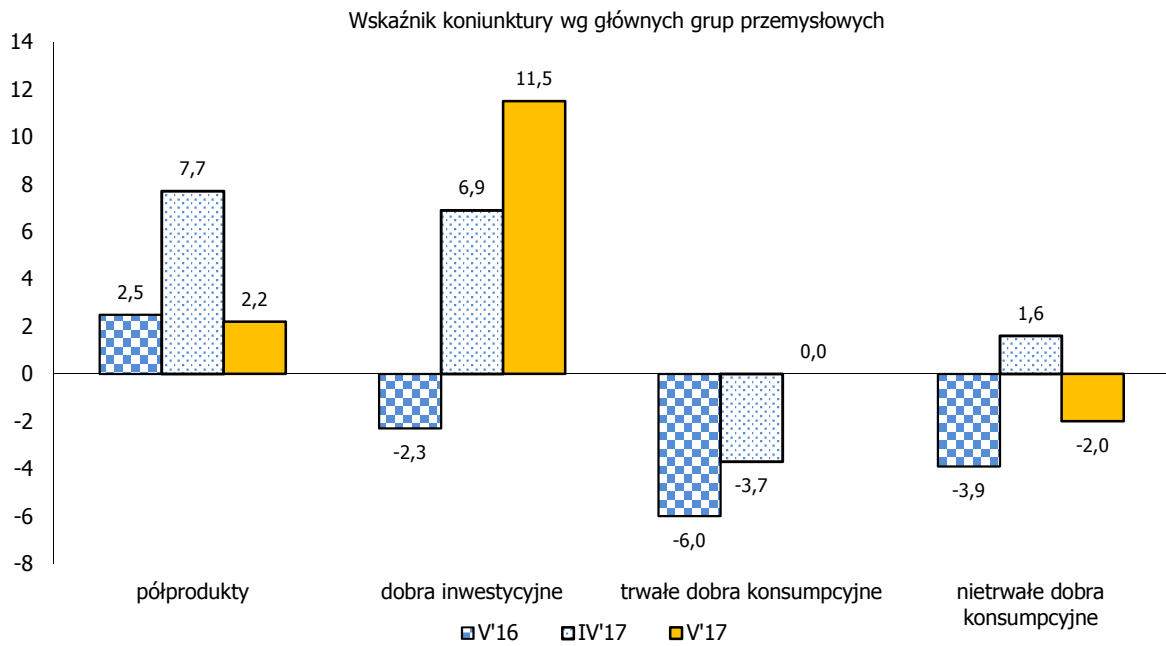
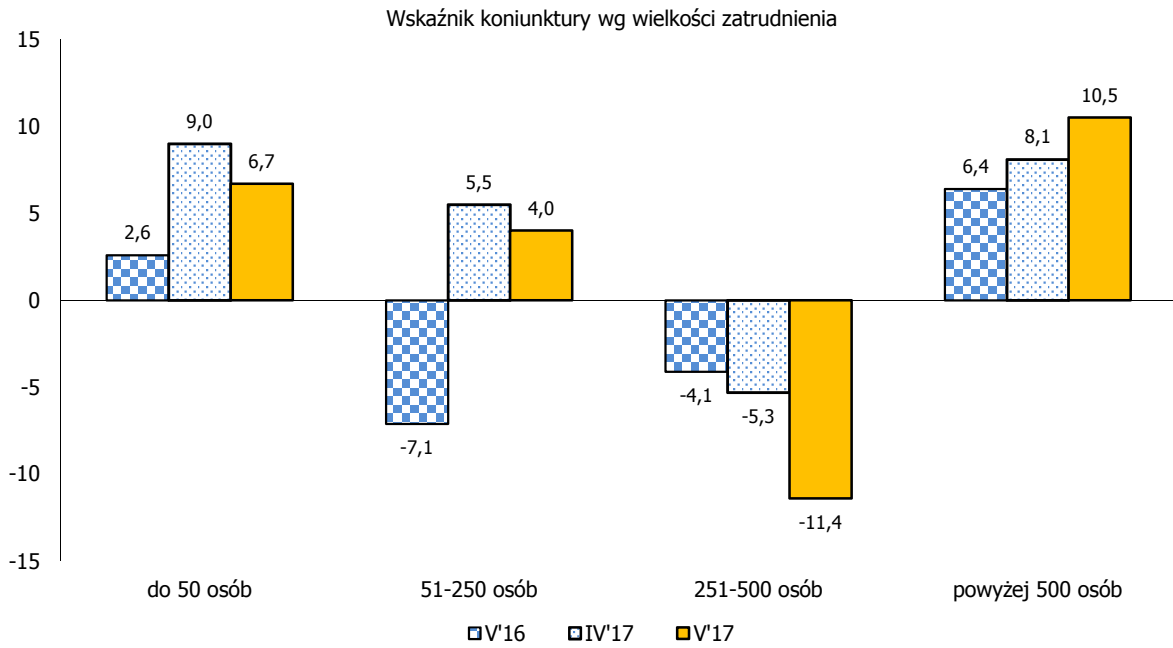
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

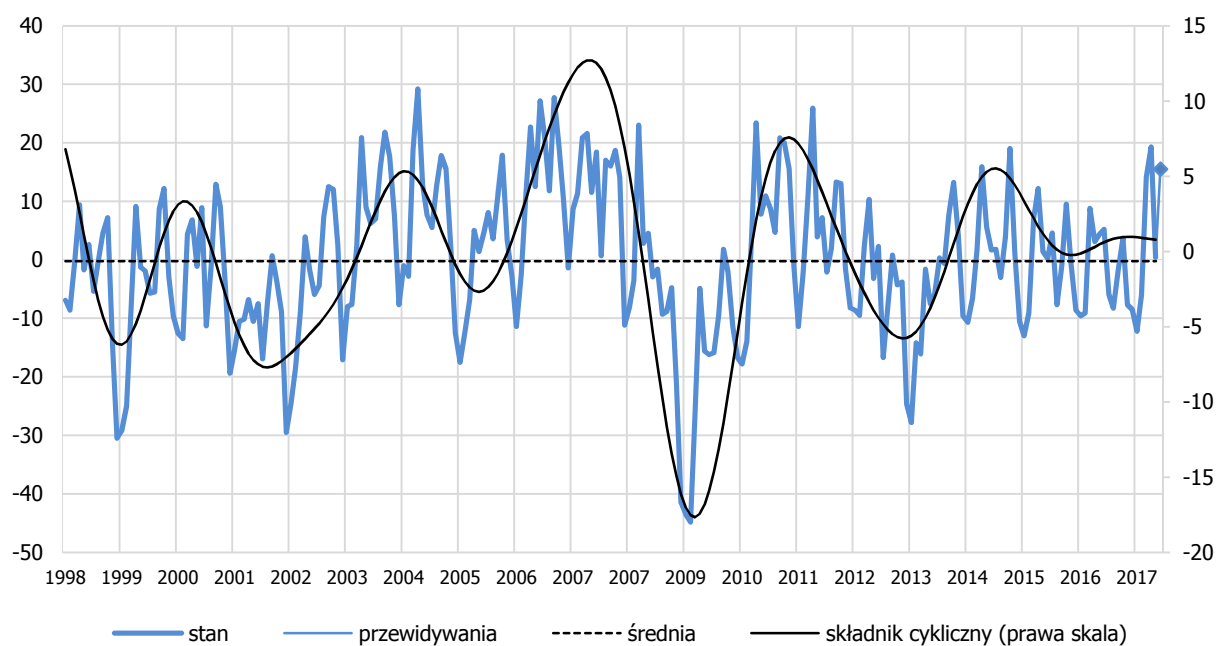

składowe salda	V'16	I'17	II'17	III'17	IV'17	V'17
1. wielkość produkcji – przewidywania	9,2	1,6	10,0	24,5	6,0	15,5
2. wielkość zamówień – stan	-11,7	-22,4	-14,9	2,1	9,3	-7,9
3. zapasy - stan	2,4	-2,0	0,8	3,3	0,0	-2,7
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	-1,6	-6,3	-1,9	7,8	5,1	3,4

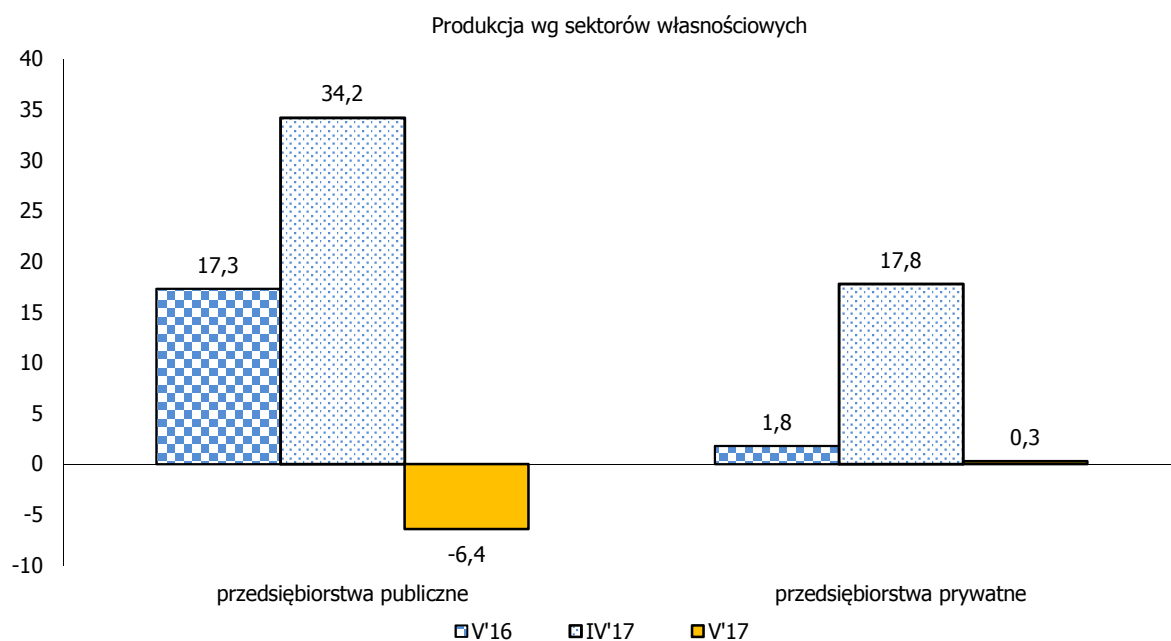

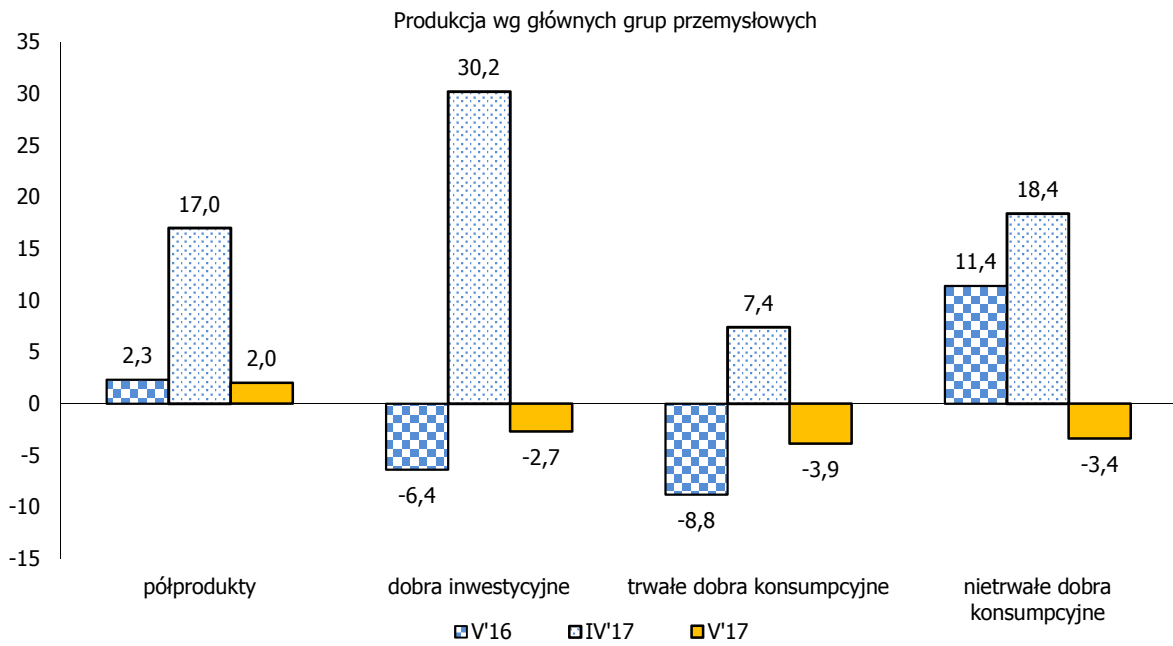
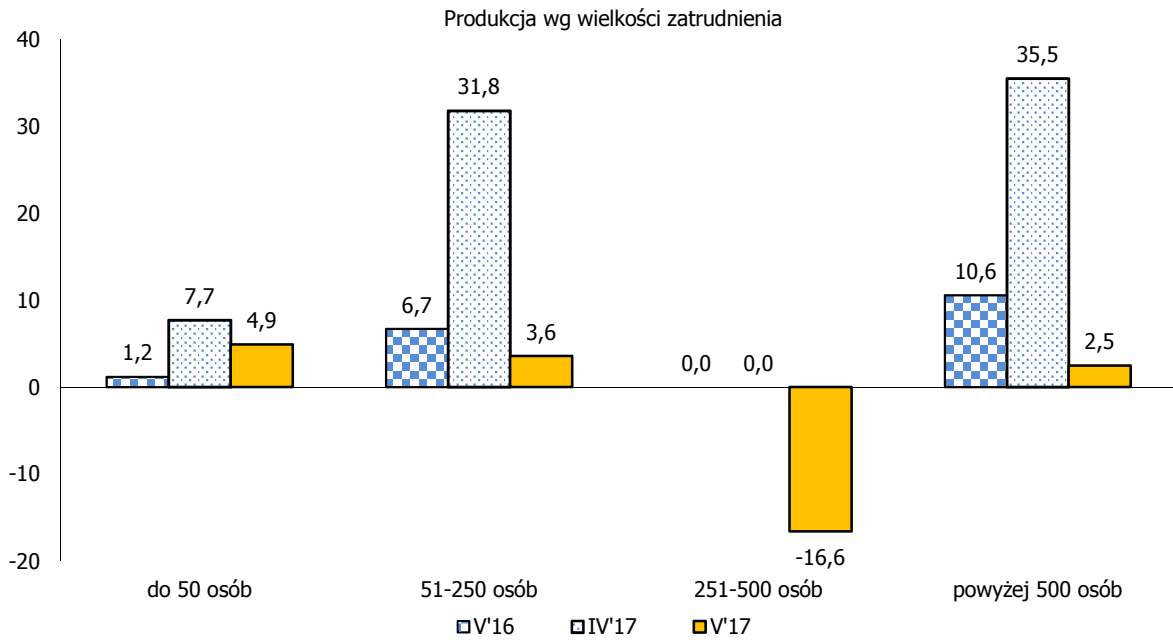

PRODUKCJA

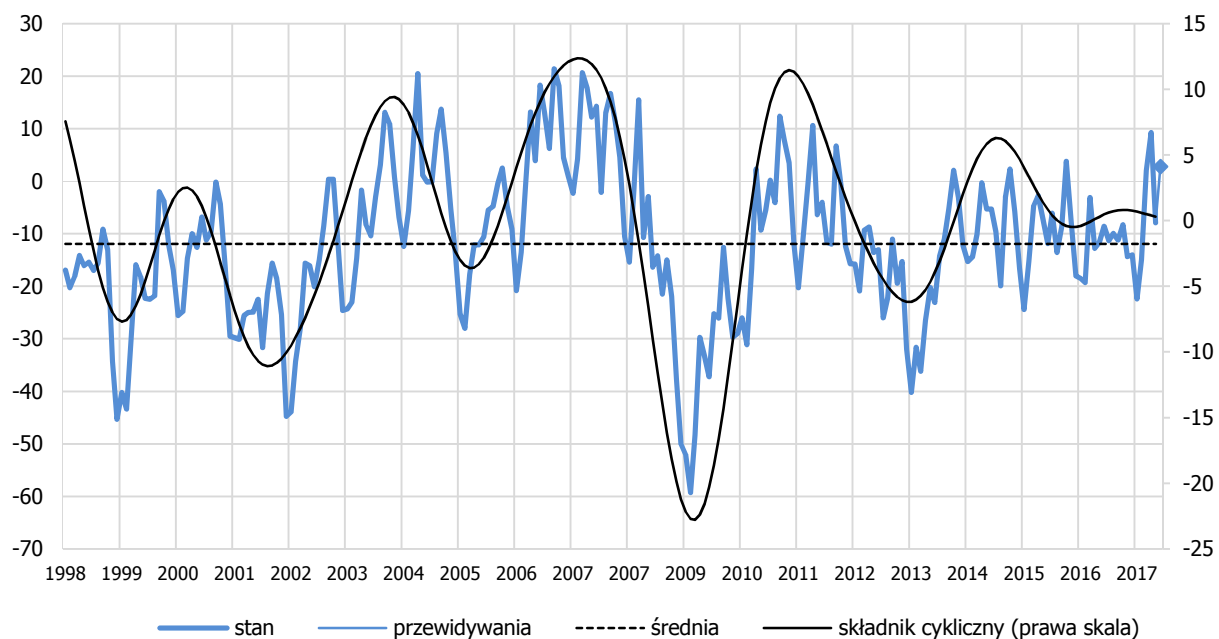

	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
wzrost	25,0	19,7	34,2	36,6	25,7	32,3
brak zmiany	54,3	54,6	45,8	46,1	48,9	50,9
spadek	20,7	25,7	20,0	17,3	25,3	16,8
saldo (1.-3.)	4,3	-6,0	14,2	19,3	0,4	15,5

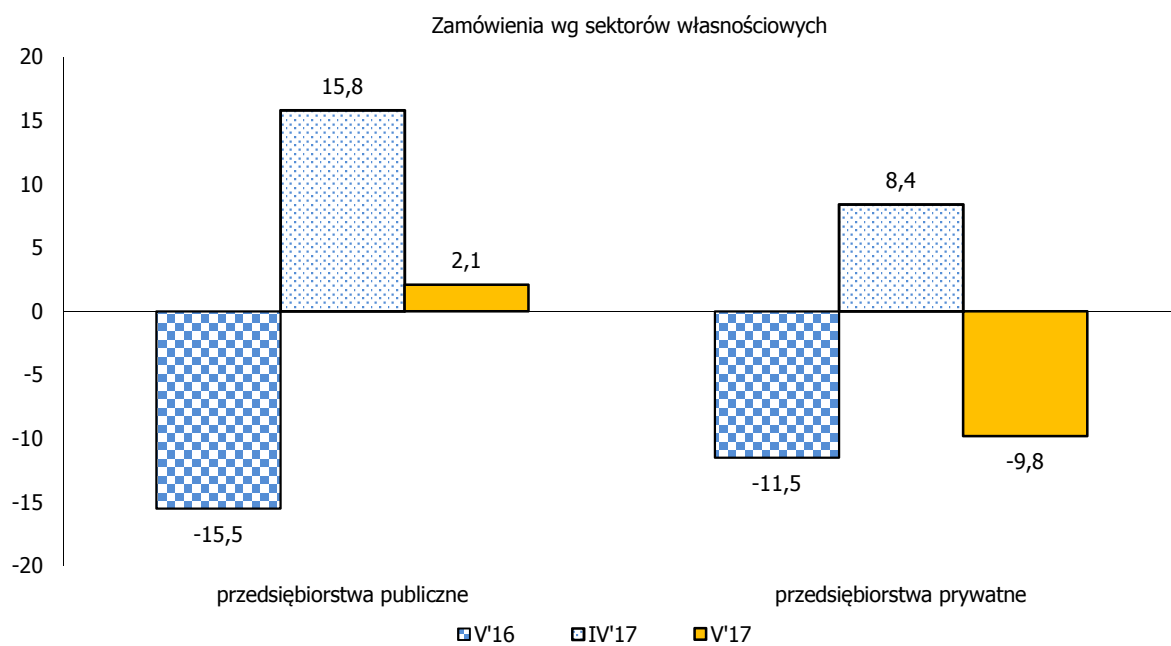

ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

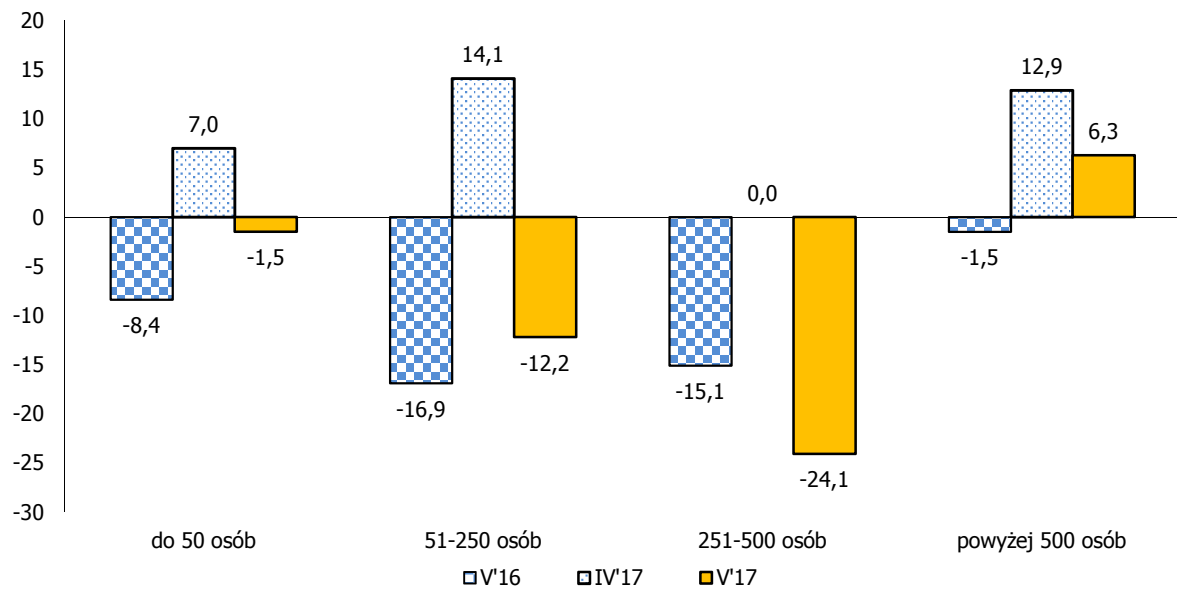

	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
wzrost	20,5	17,0	26,6	30,2	22,1	24,8
brak zmiany	47,3	51,1	48,9	48,9	47,9	53,3
spadek	32,2	31,9	24,5	20,9	30,0	22,0
saldo (1.-3.)	-11,7	-14,9	2,1	9,3	-7,9	2,8

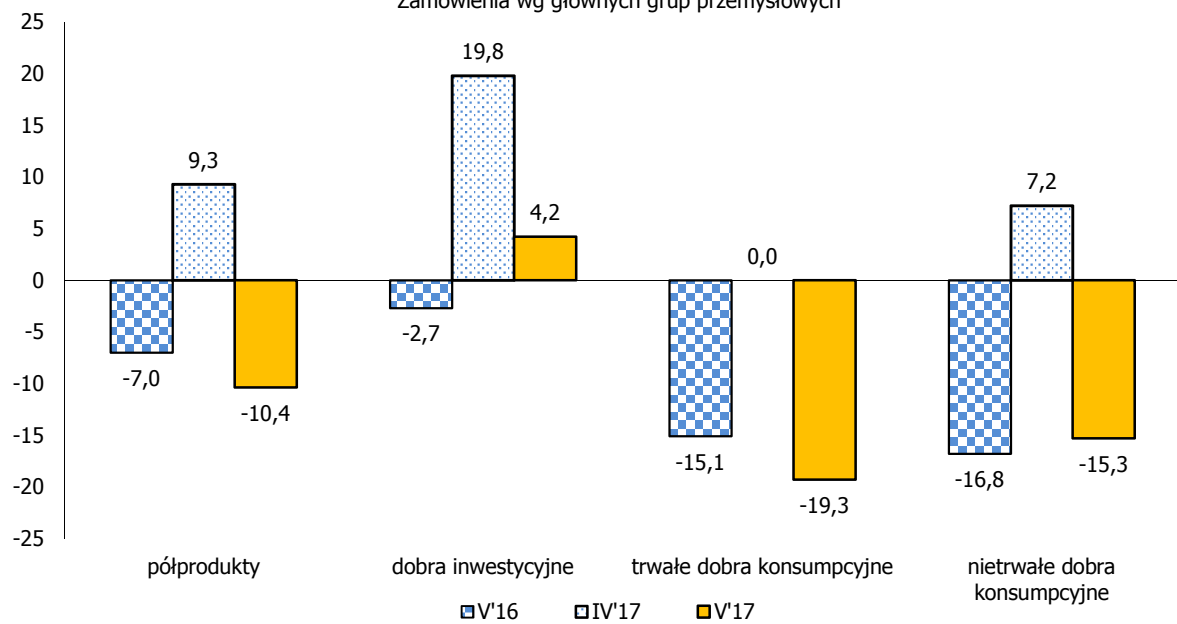

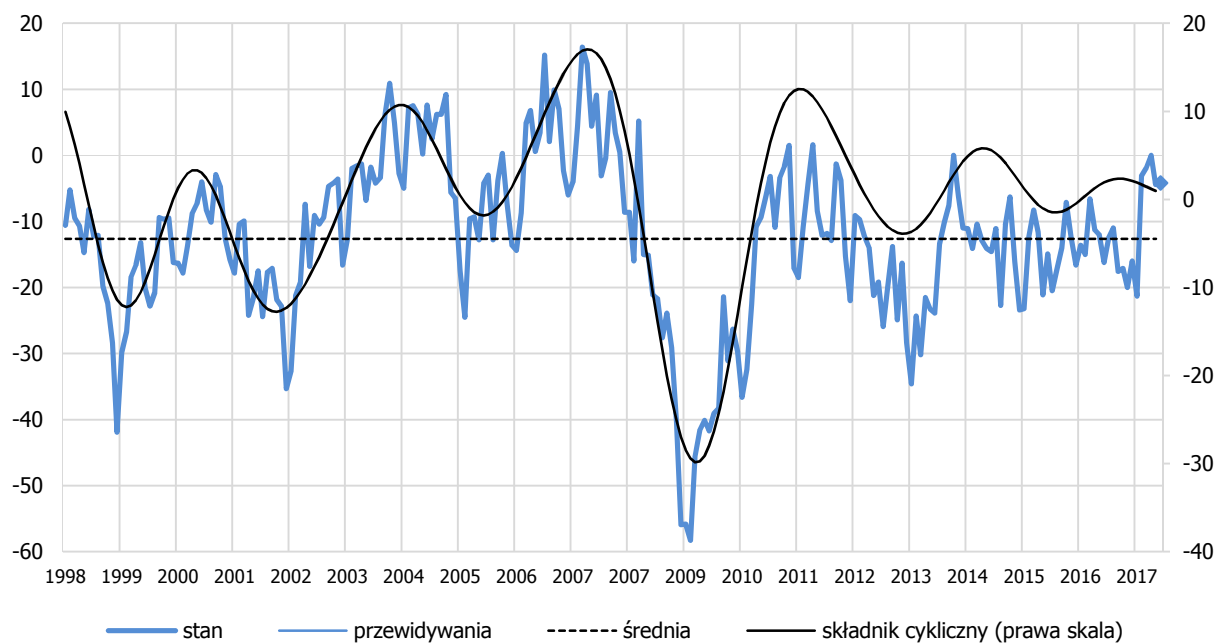
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

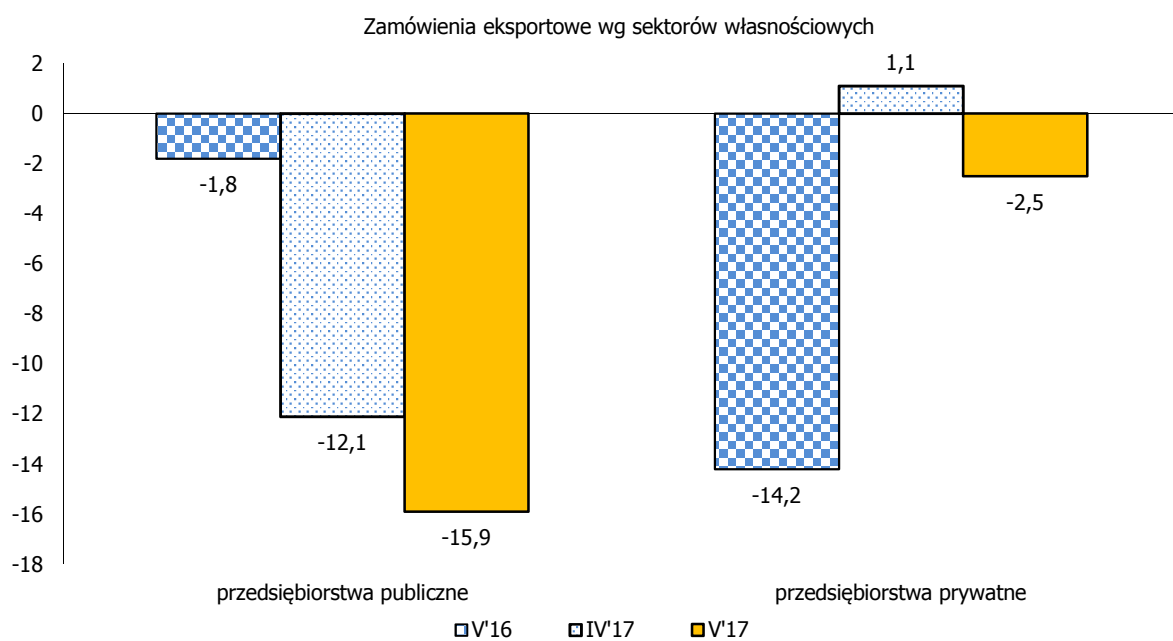
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

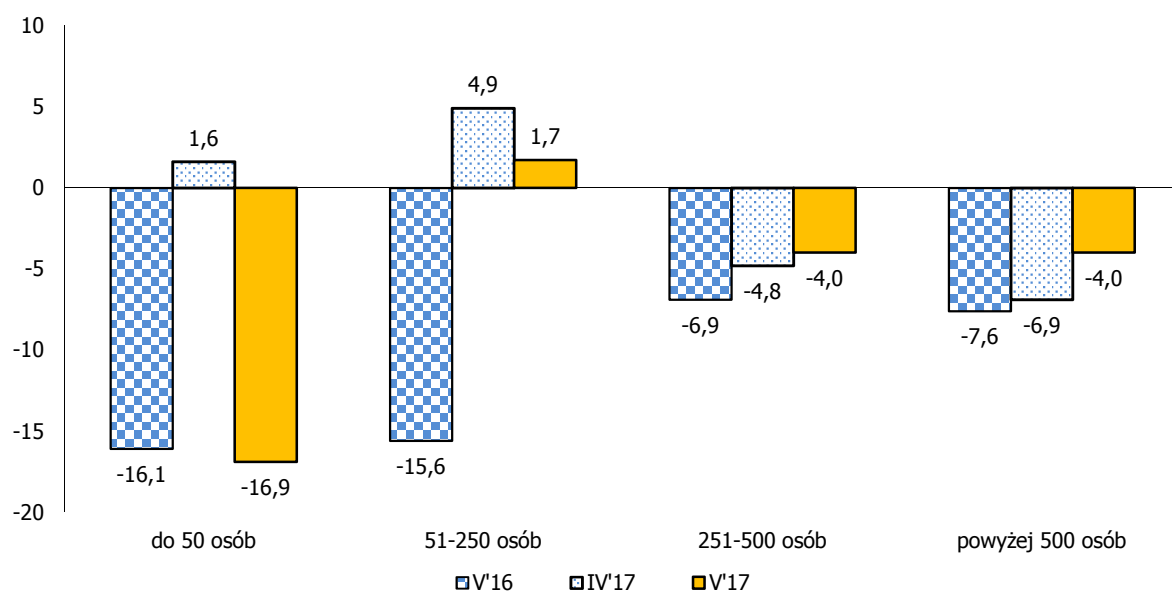
ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

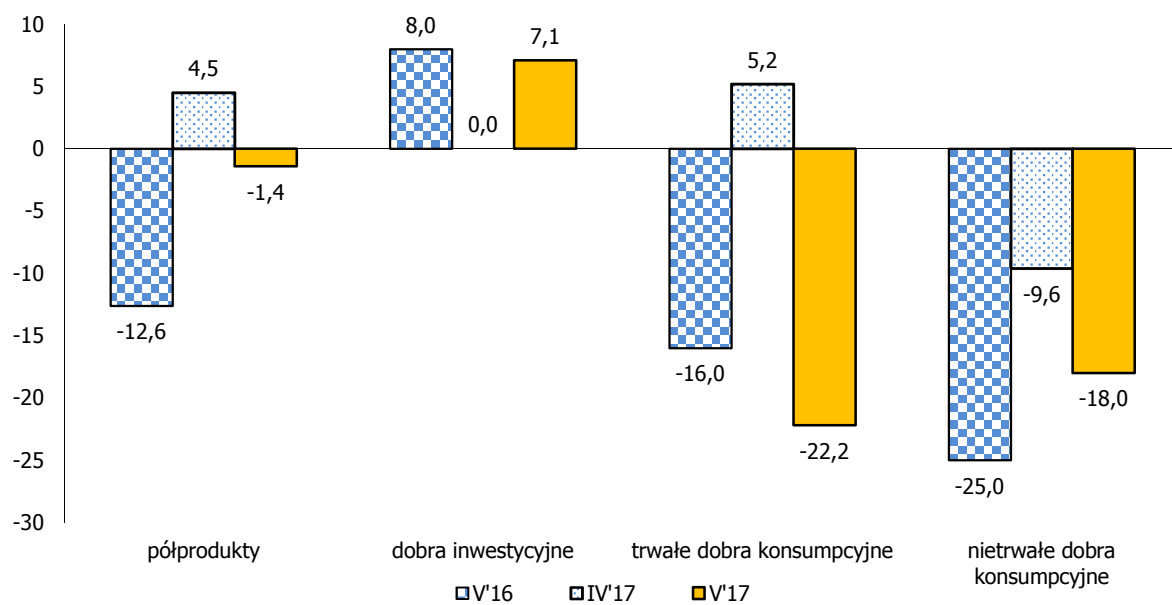
	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
wzrost	19,2	19,5	18,7	23,8	18,7	18,3
brak zmiany	49,6	57,9	60,7	52,5	58,2	59,2
spadek	31,2	22,6	20,6	23,8	23,1	22,5
nie dotyczy	29,1	30,1	28,8	30,0	29,8	29,3
saldo (1.-3.)	-12,0	-3,1	-1,9	0,0	-4,4	-4,2

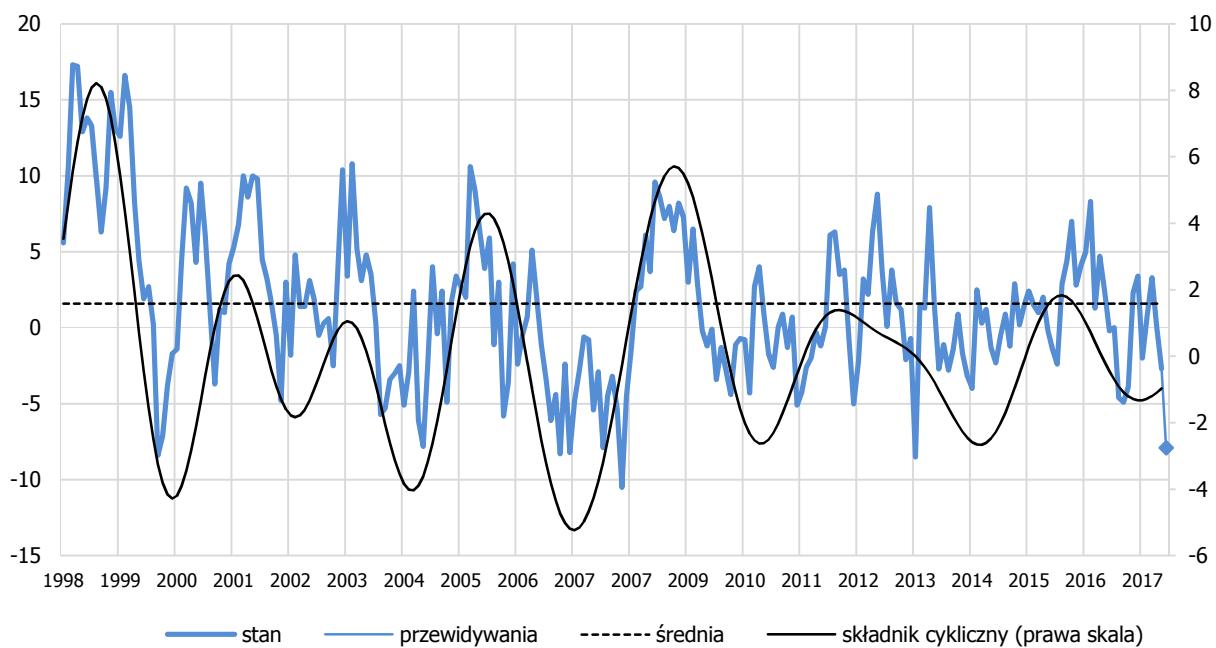
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

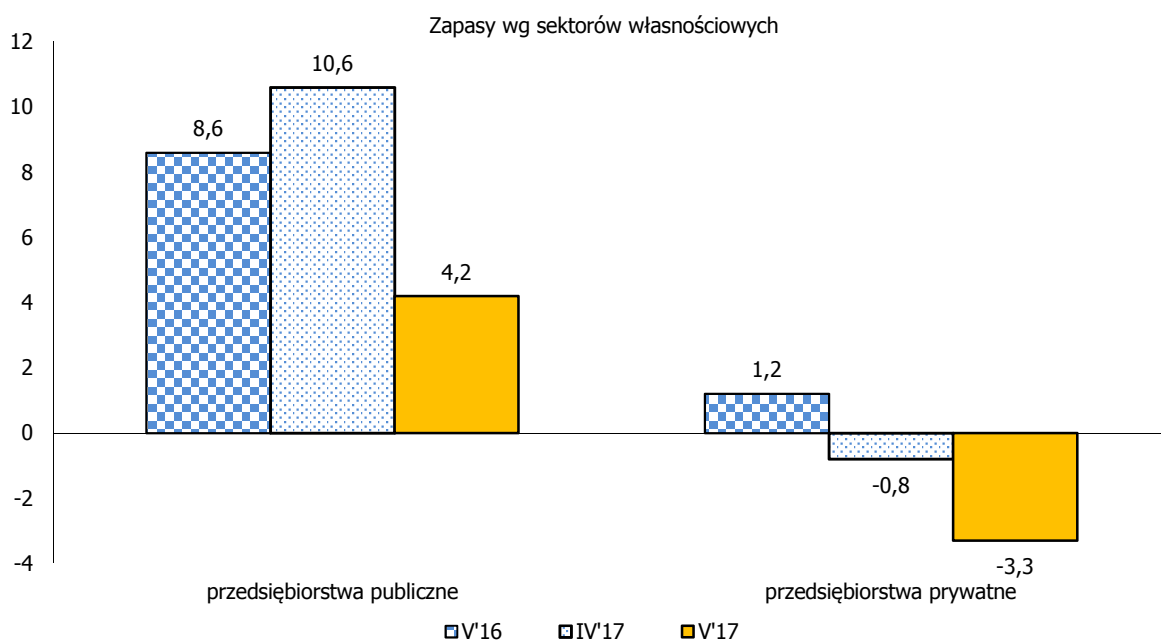
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

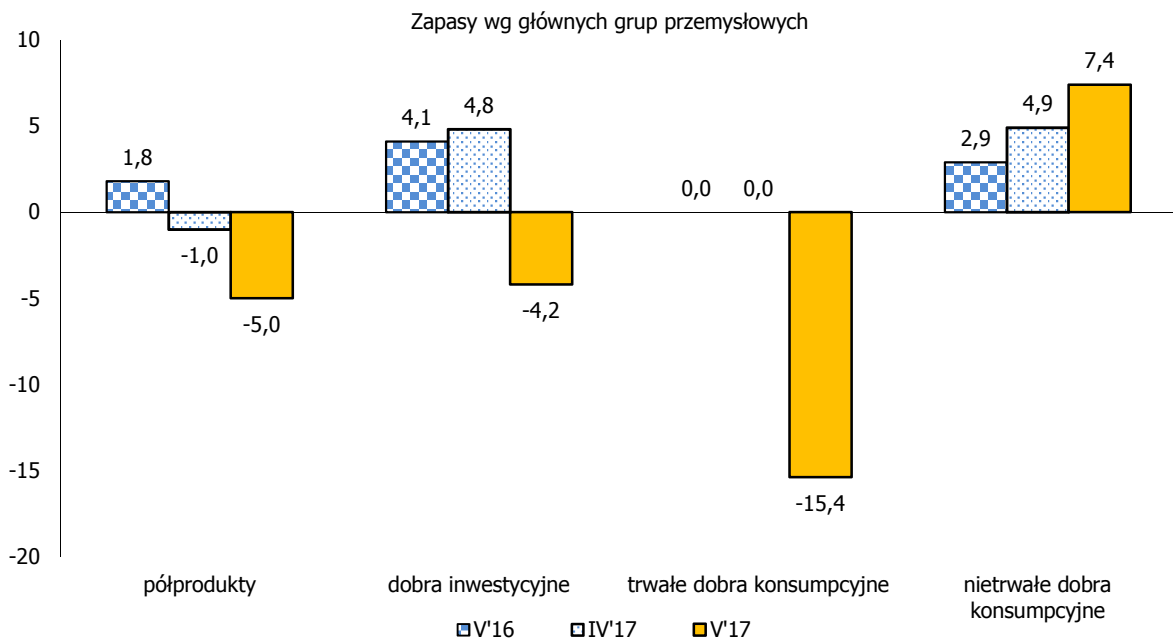
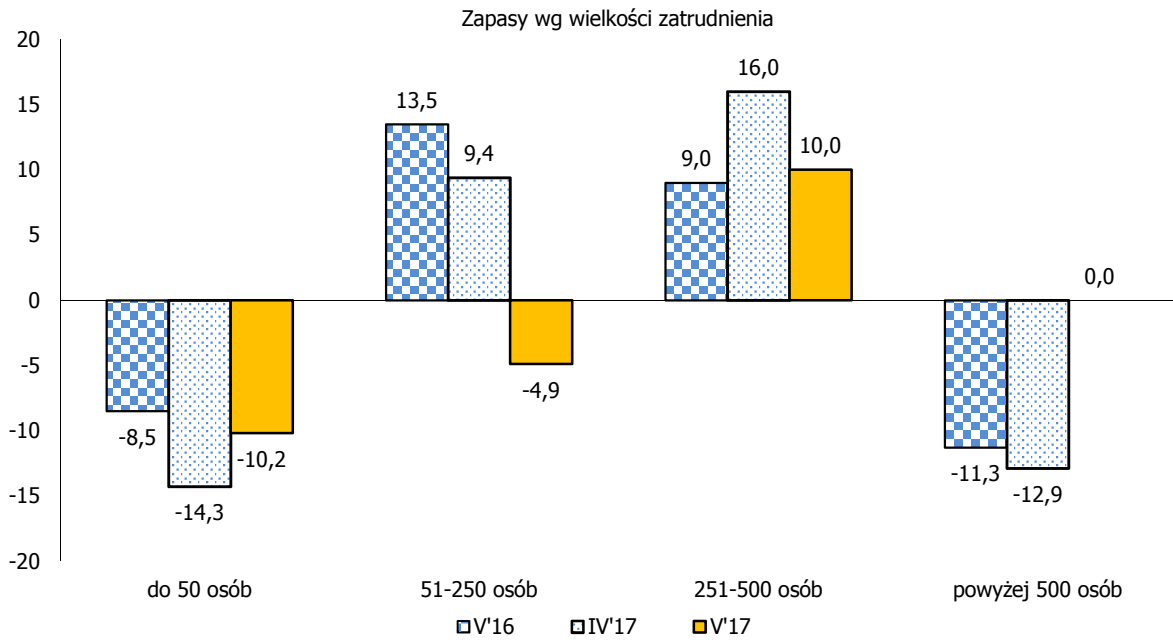

ZAPASY

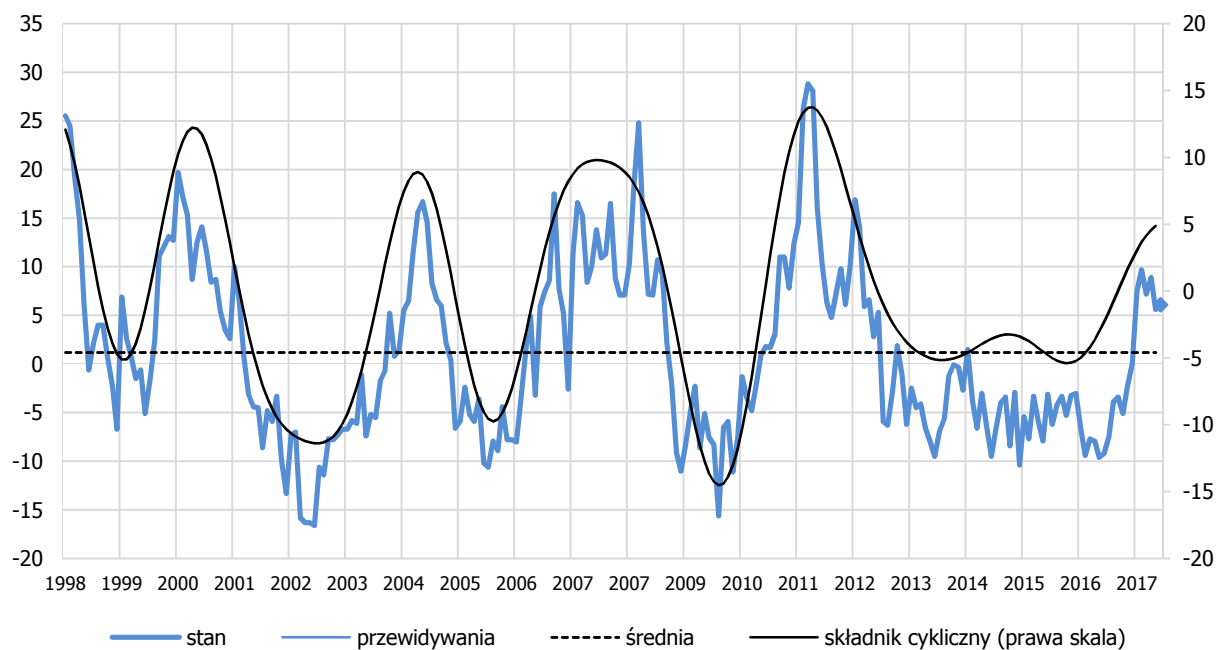

	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
wzrost	16,2	15,4	15,4	13,5	12,9	8,3
brak zmiany	70,0	69,9	72,5	73,1	71,5	75,5
spadek	13,8	14,6	12,1	13,5	15,6	16,2
saldo (1.-3.)	2,4	0,8	3,3	0,0	-2,7	-7,9

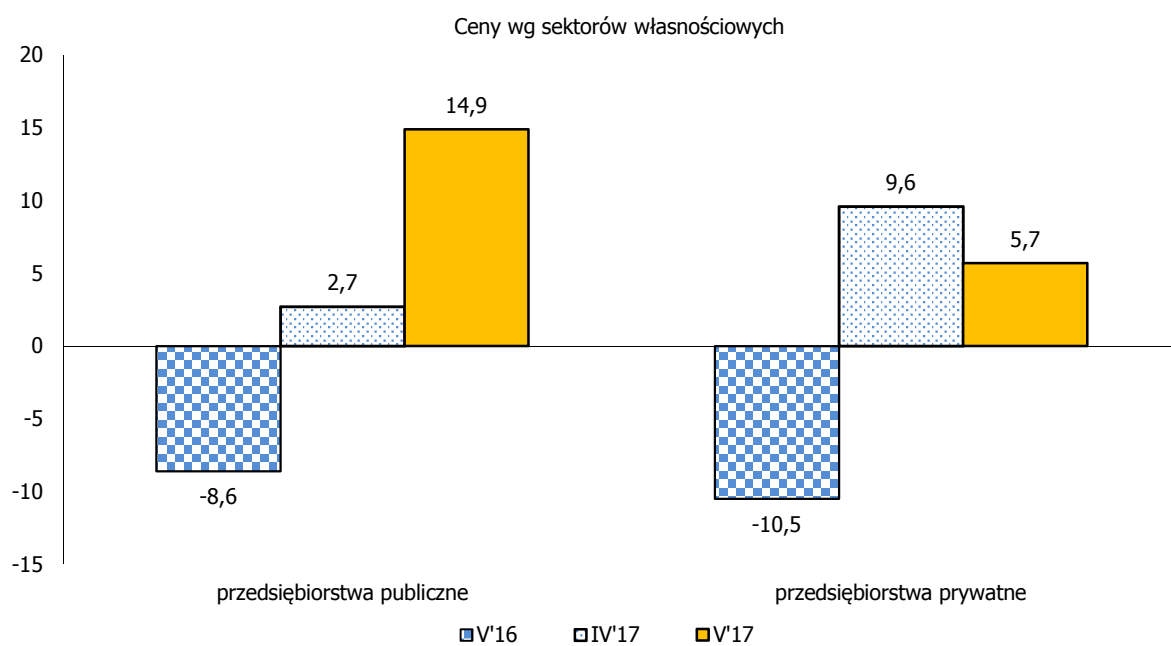

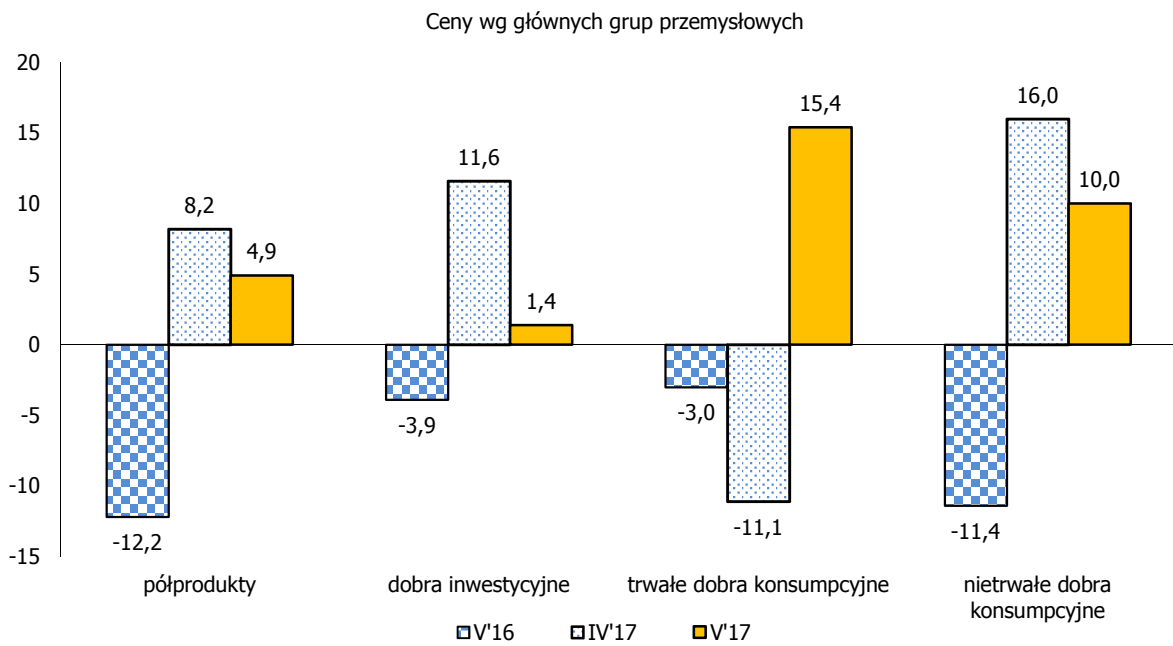
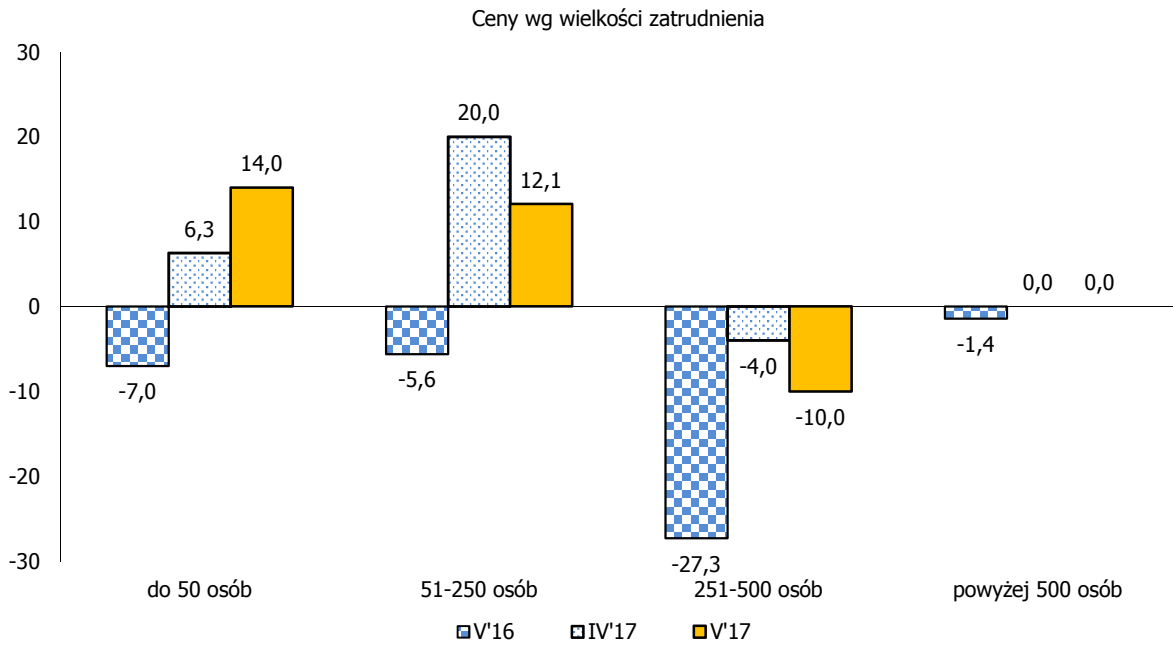

CENY

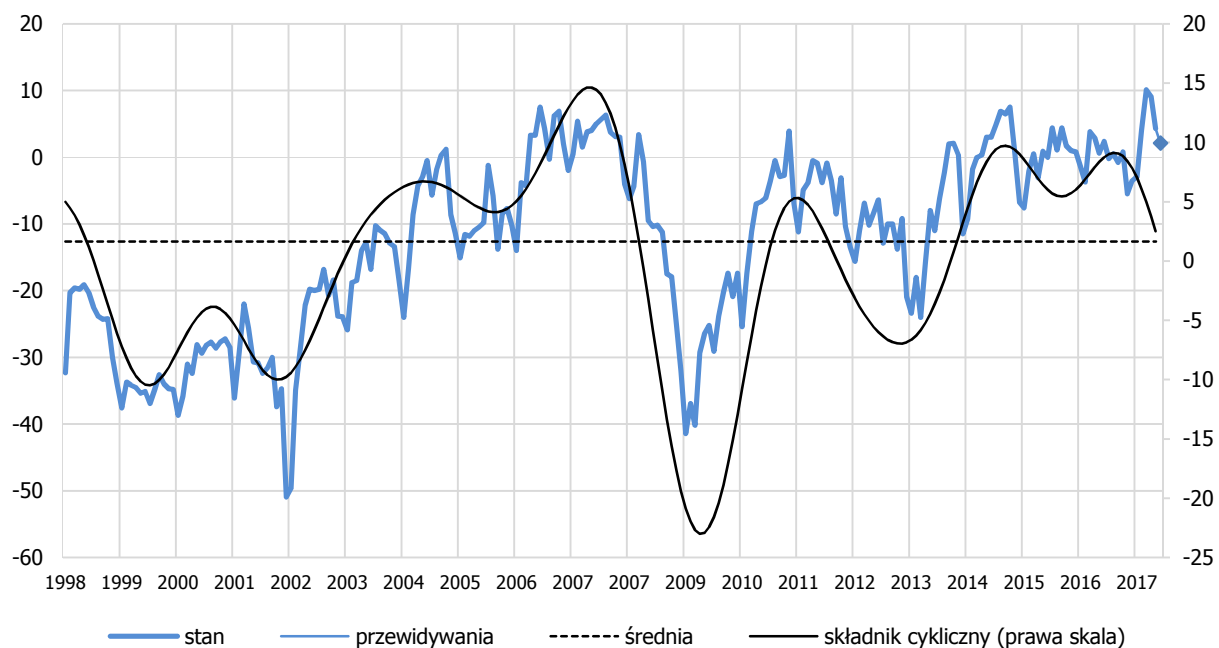

	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
wzrost	5,7	20,0	16,4	17,3	14,8	12,7
brak zmiany	79,0	69,8	74,4	74,3	76,0	80,7
spadek	15,3	10,3	9,2	8,4	9,2	6,6
saldo (1.-3.)	-9,6	9,7	7,2	8,9	5,6	6,1

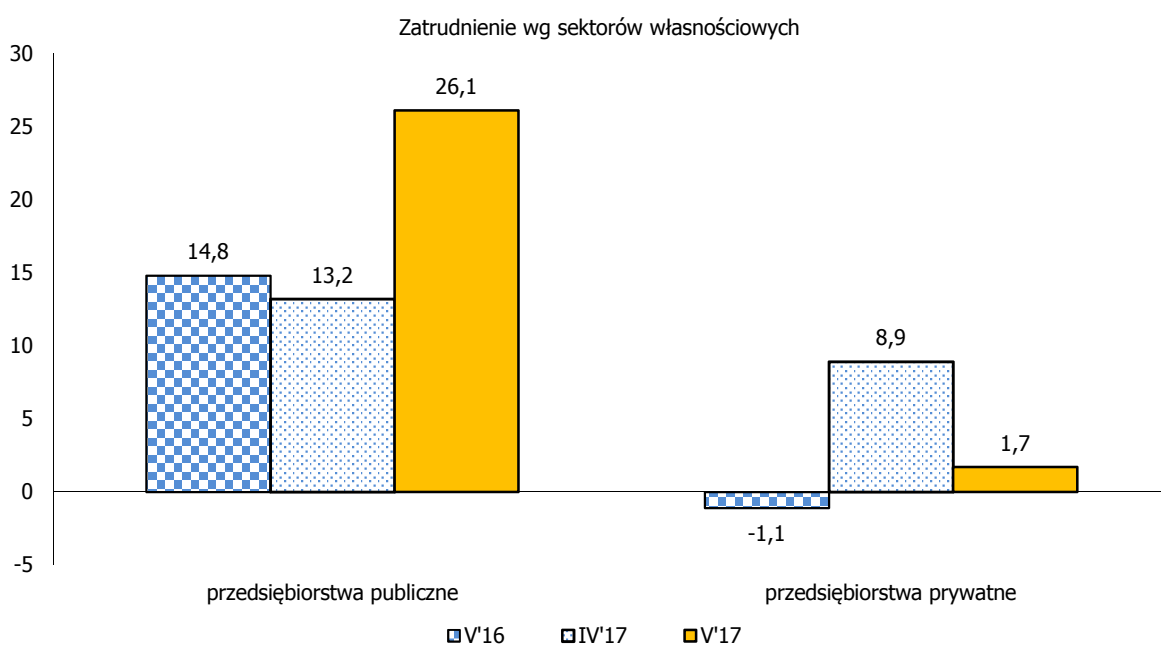

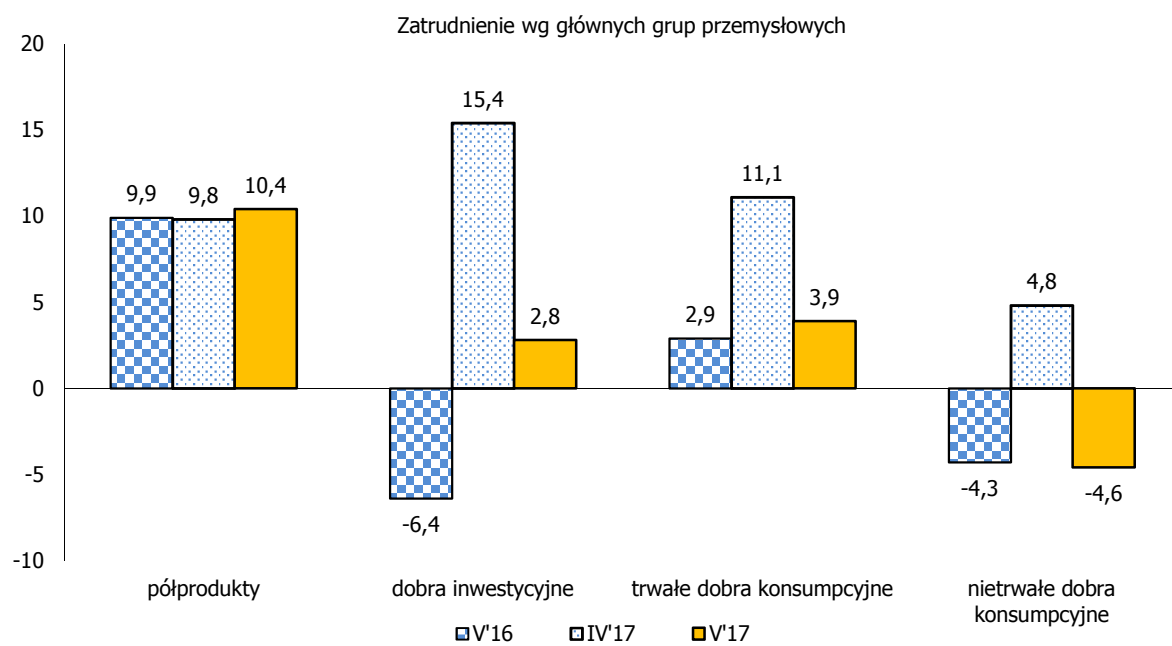
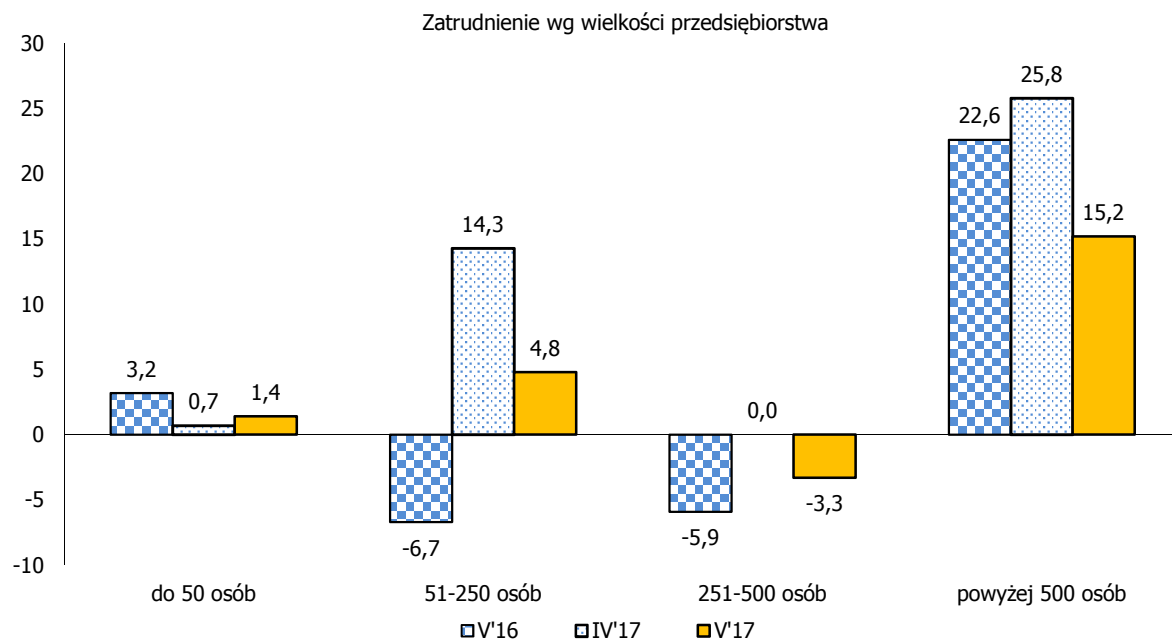
ZATRUDNIENIE

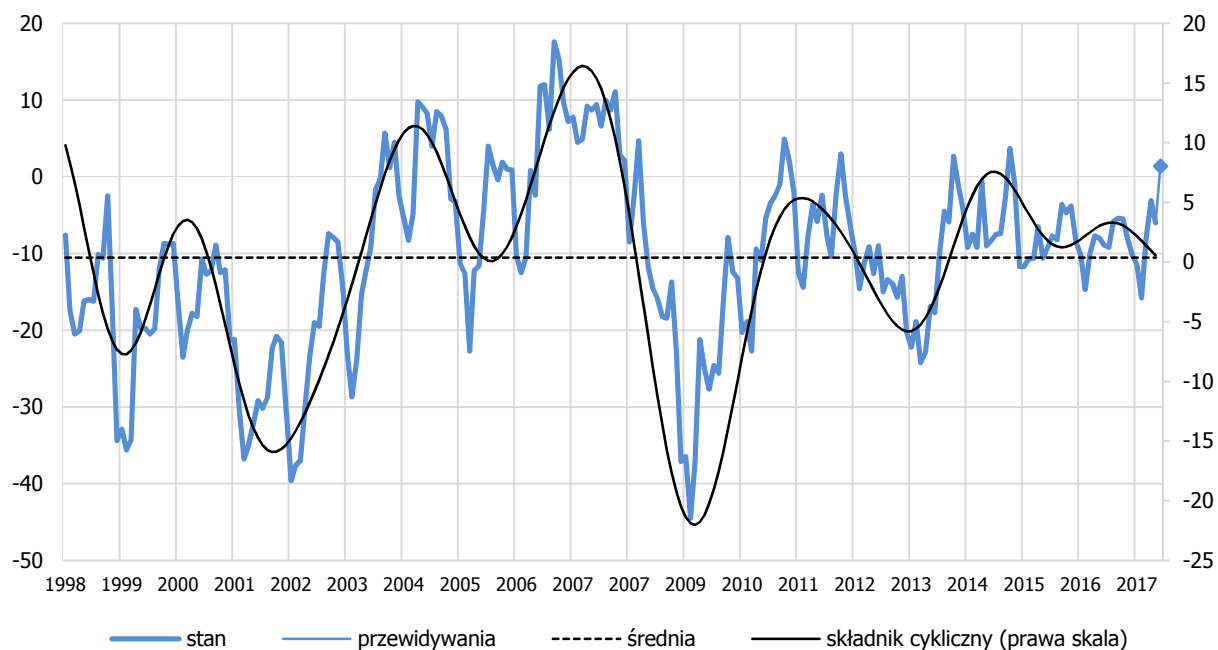
	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
wzrost	15,4	15,6	20,4	23,4	14,5	12,9
brak zmiany	69,9	72,8	69,3	62,4	75,3	76,3
spadek	14,8	11,6	10,3	14,3	10,2	10,8
saldo (1.-3.)	0,6	4,0	10,1	9,1	44,3	2,1

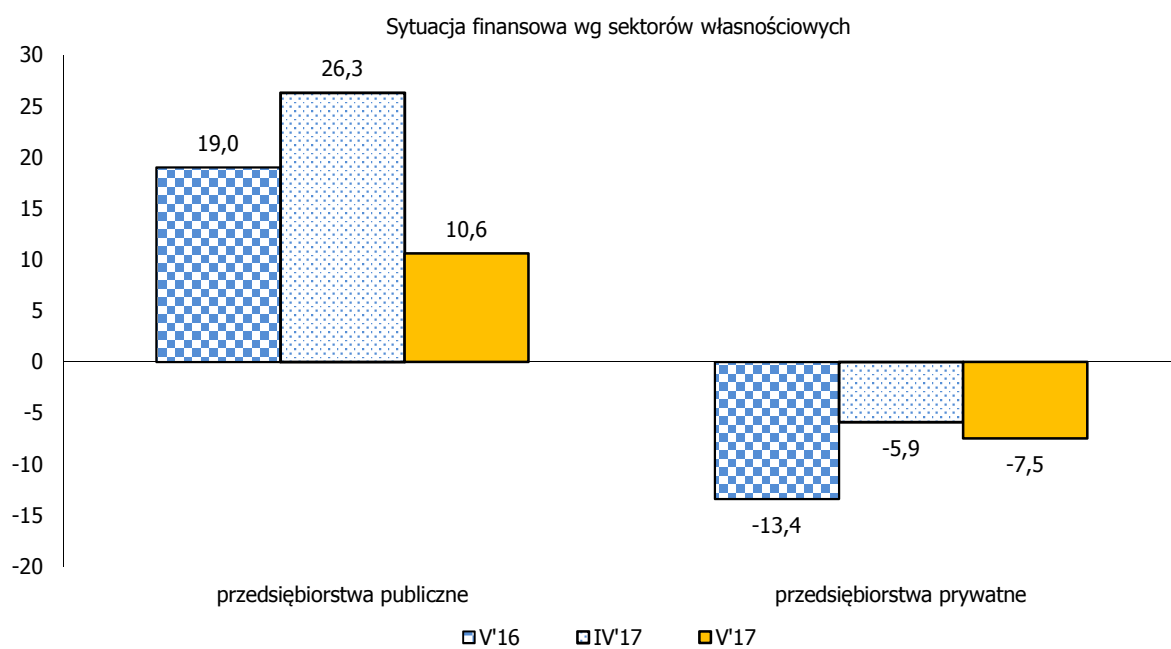

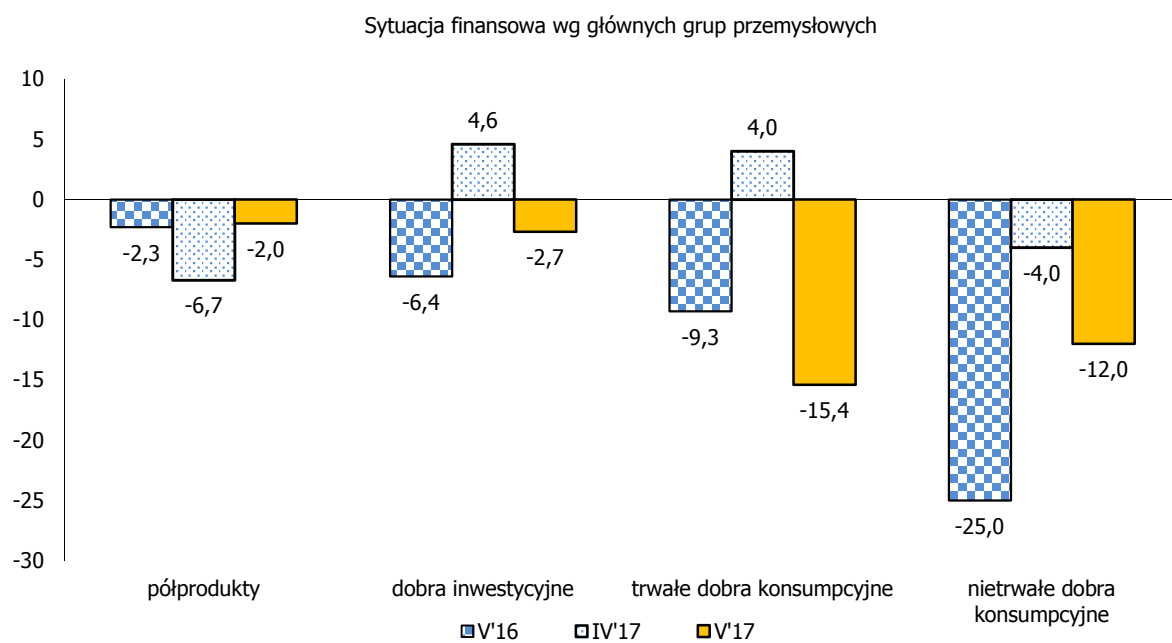
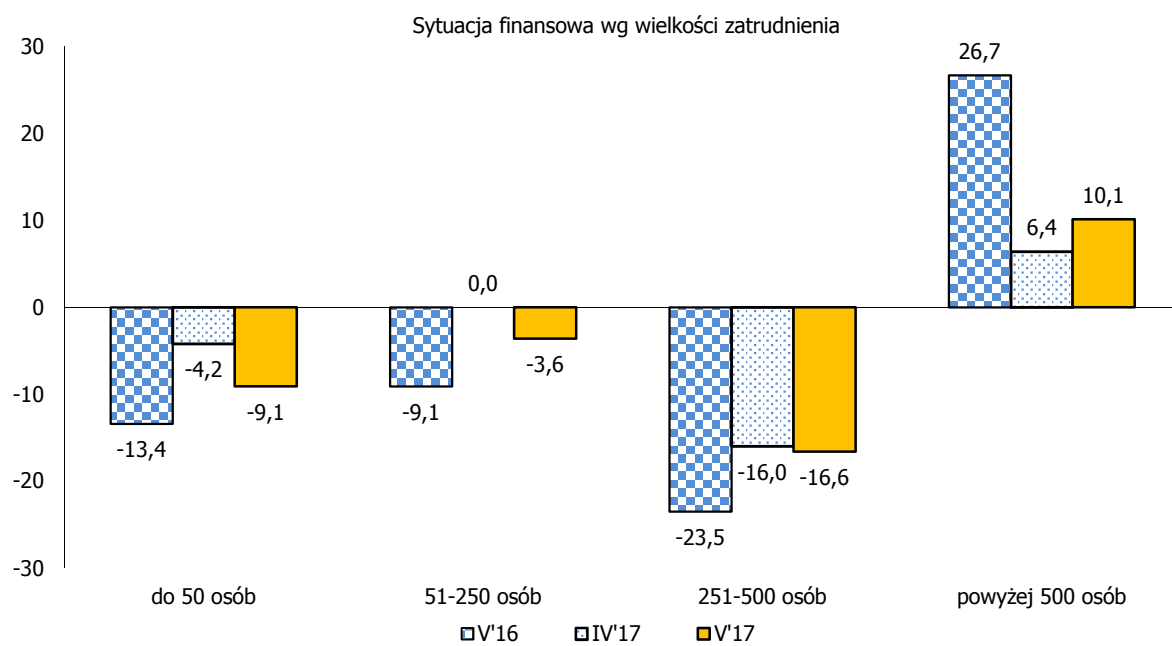

SYTUACJA FINANSOWA

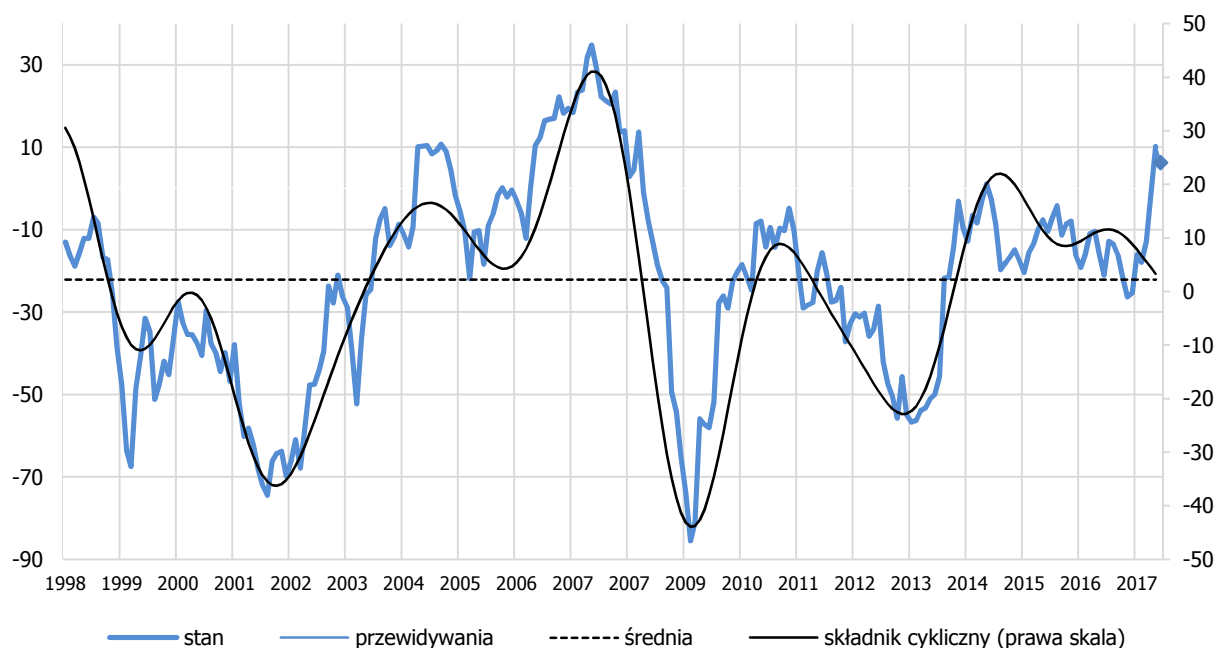

	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
poprawa	16,1	8,5	14,6	16,5	15,8	17,5
brak zmiany	59,8	67,2	63,0	63,8	62,5	66,4
pogorszenie	24,1	24,3	22,4	19,6	21,8	16,1
saldo (1.-3.)	-8,0	-15,8	-7,8	-3,1	-6,0	1,4

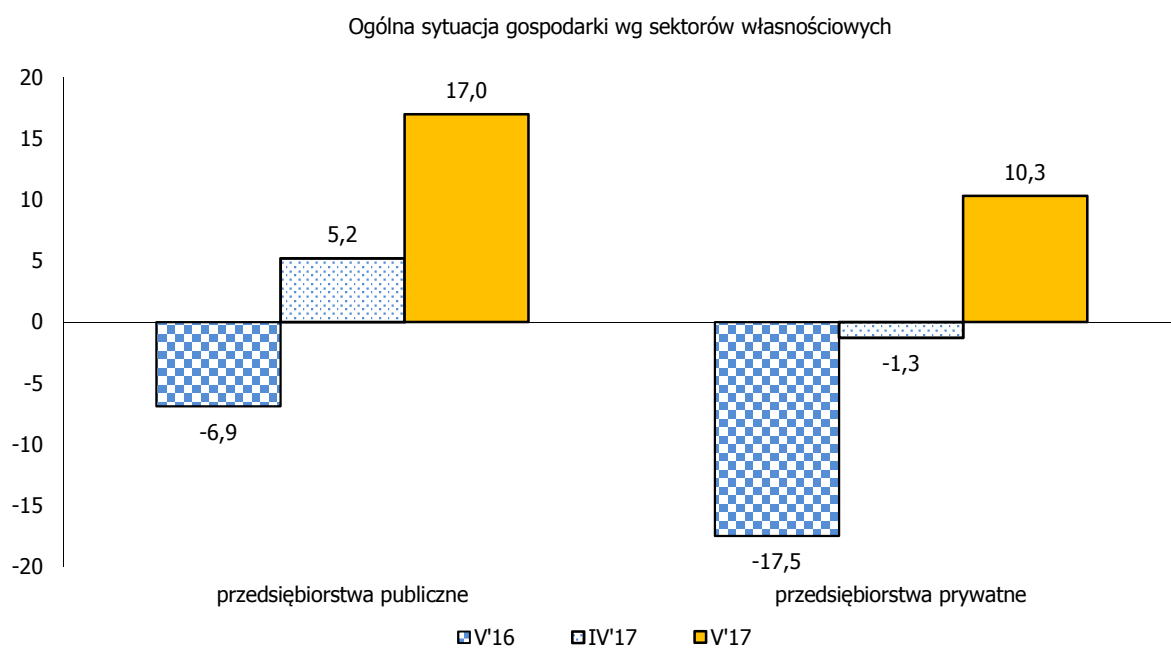

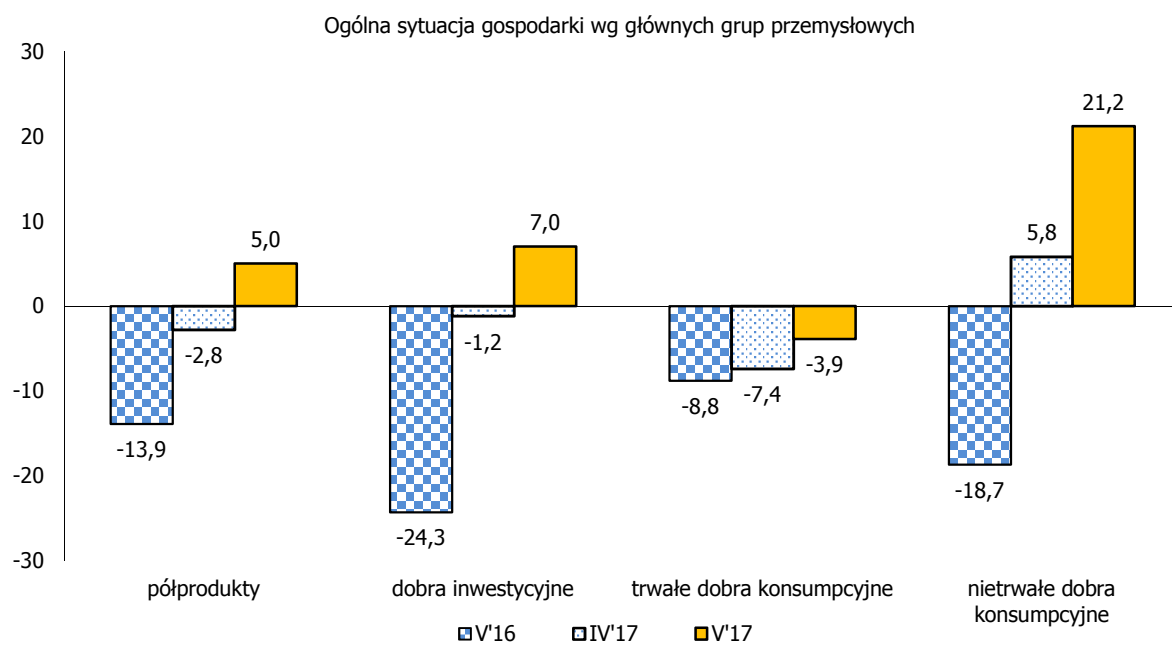
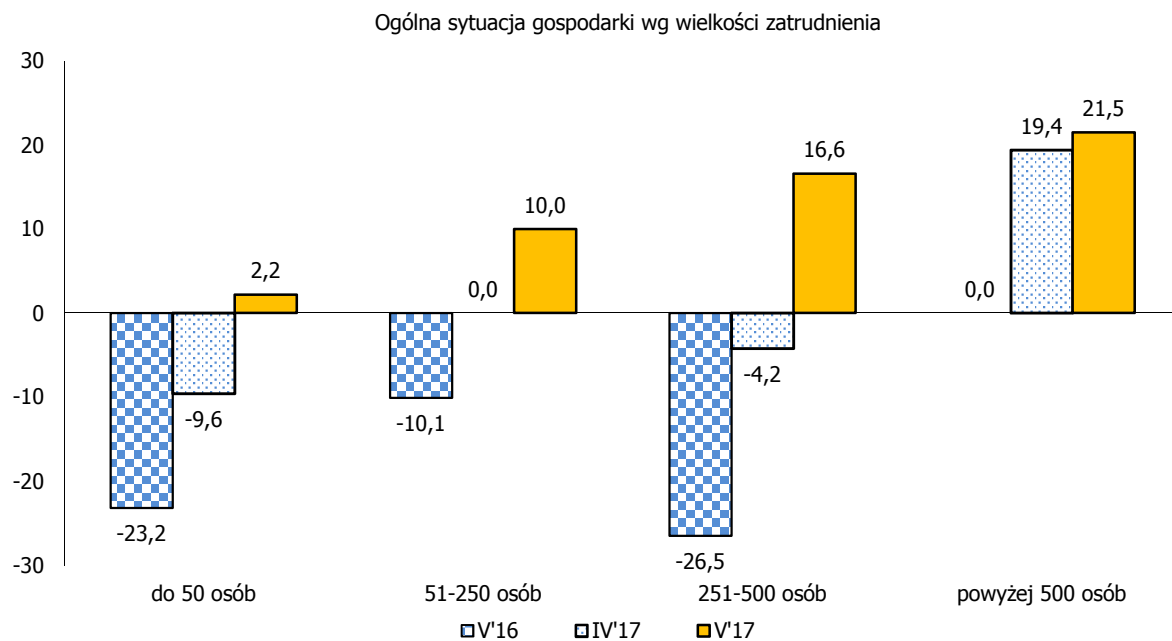

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI

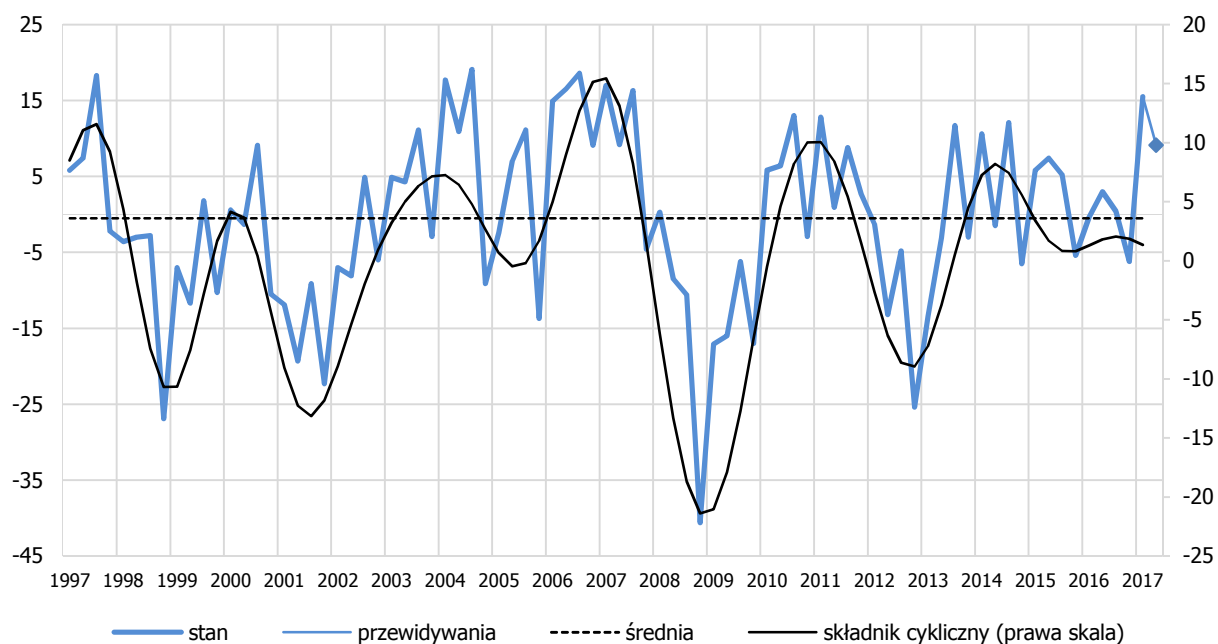

	V'16	II'17	III'17	IV'17	V'17	przewidywania
poprawa	8,6	9,8	13,1	16,0	24,3	22,0
brak zmiany	66,9	62,6	60,9	67,1	61,6	62,3
pogorszenie	24,5	27,7	26,0	16,9	14,1	15,7
saldo (1.-3.)	-15,9	-17,9	-12,9	-0,9	10,2	6,3

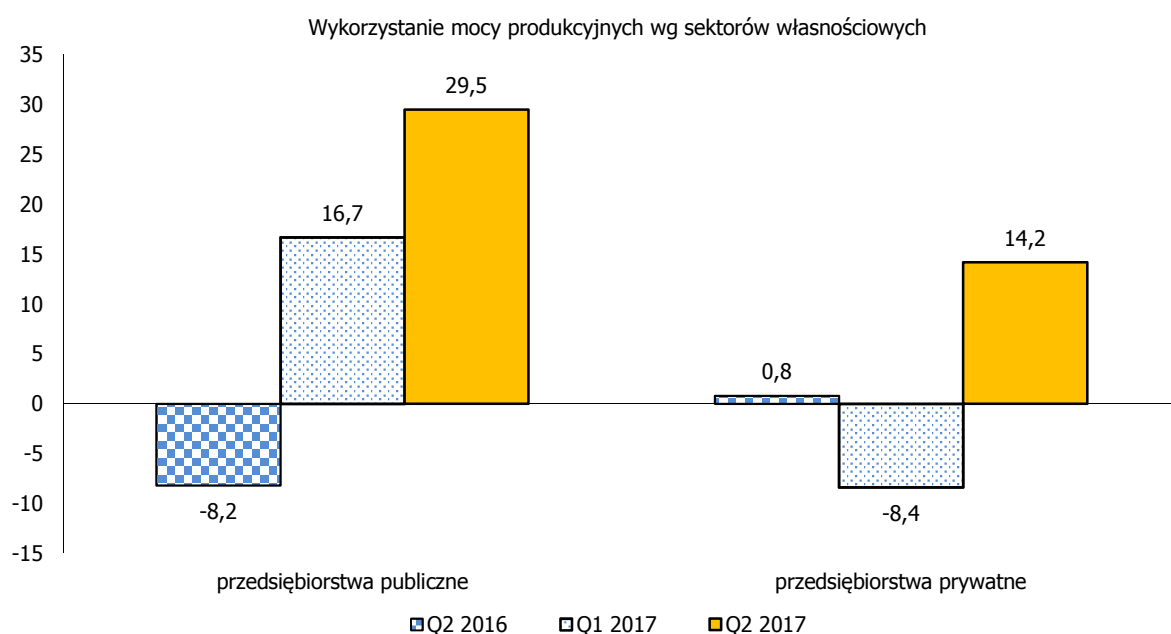

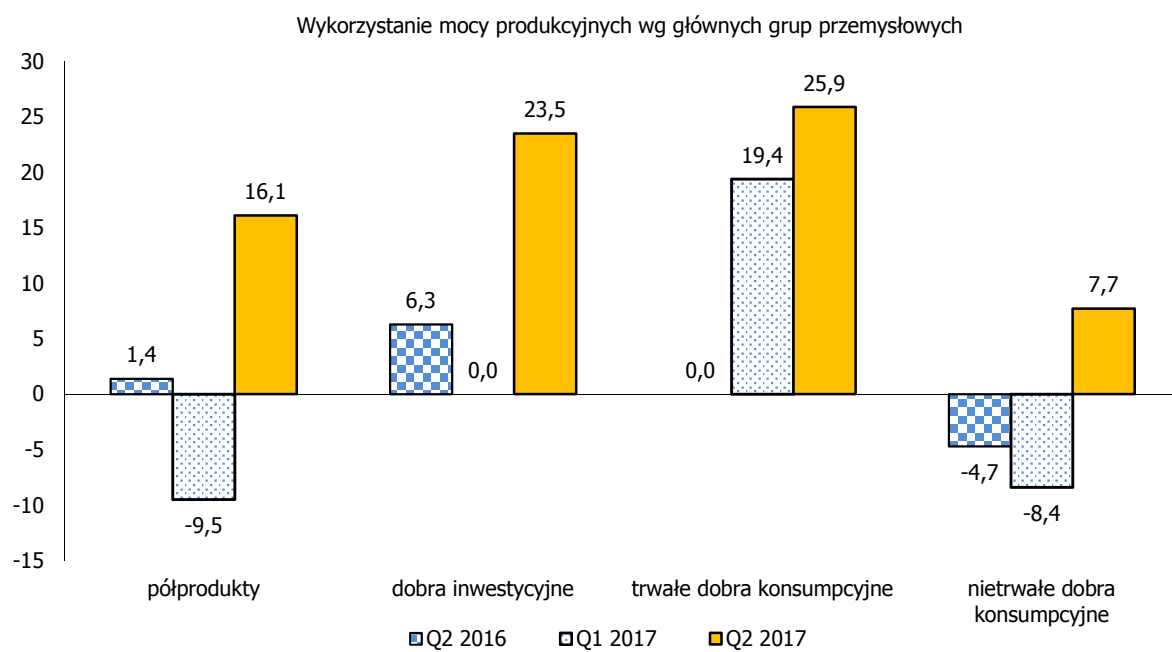
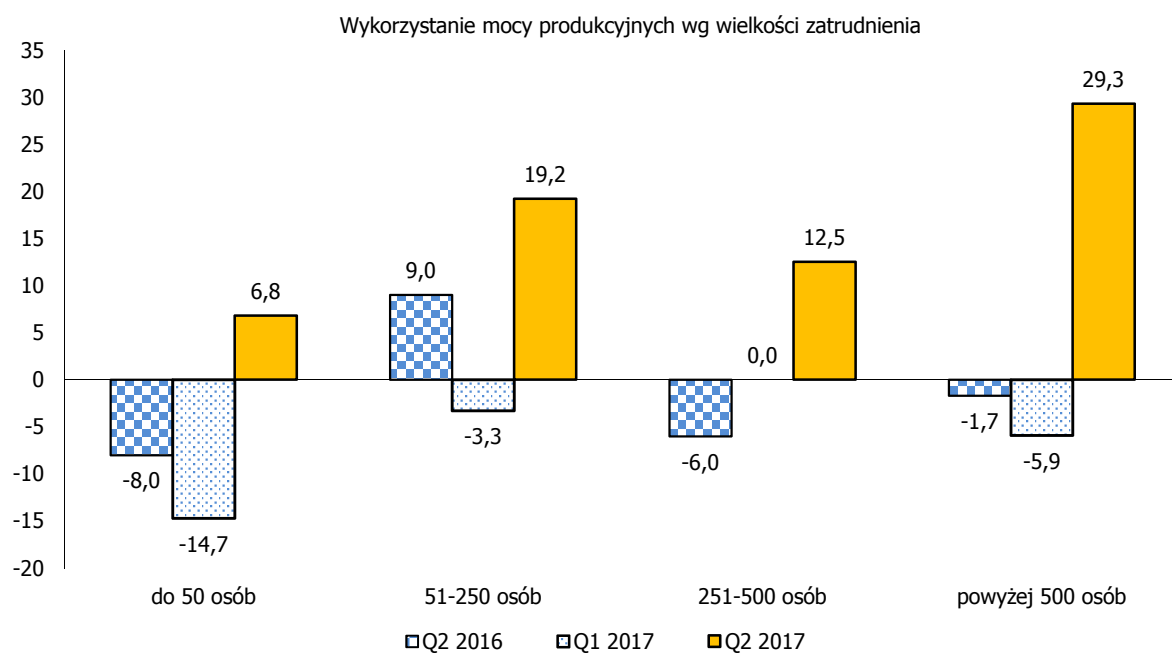

WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

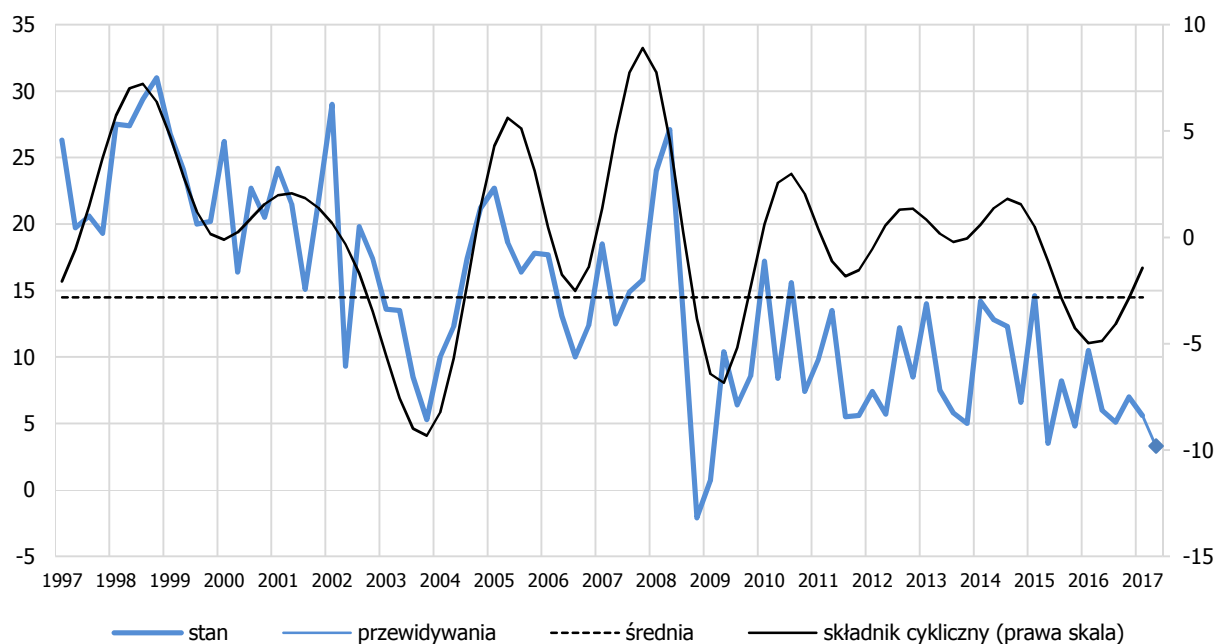

	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
wzrost	18,1	18,9	20,0	14,8	27,9	20,1
brak zmiany	63,5	65,3	60,4	64,2	59,7	68,9
spadek	18,5	15,9	19,6	21,0	12,4	11,0
saldo (1.-3.)	-0,4	3,0	0,4	-6,2	15,5	9,1
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	71,7	76,8	73,5	72,3	75,3	75,8

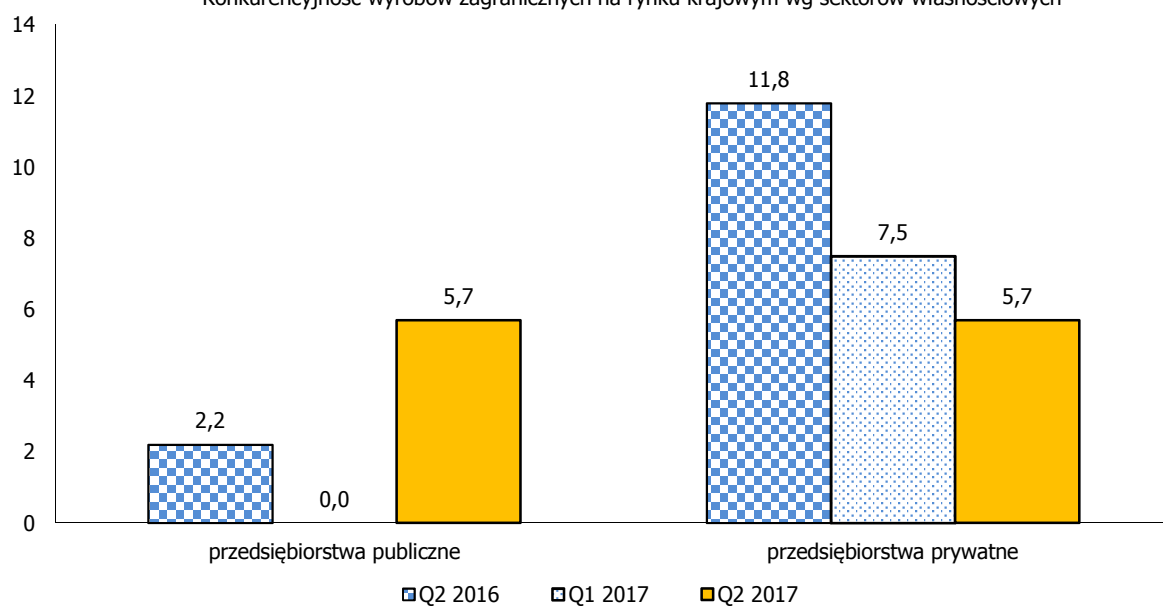

KONKURENCYJNOŚĆ TOWARÓW ZAGRANICZNYCH

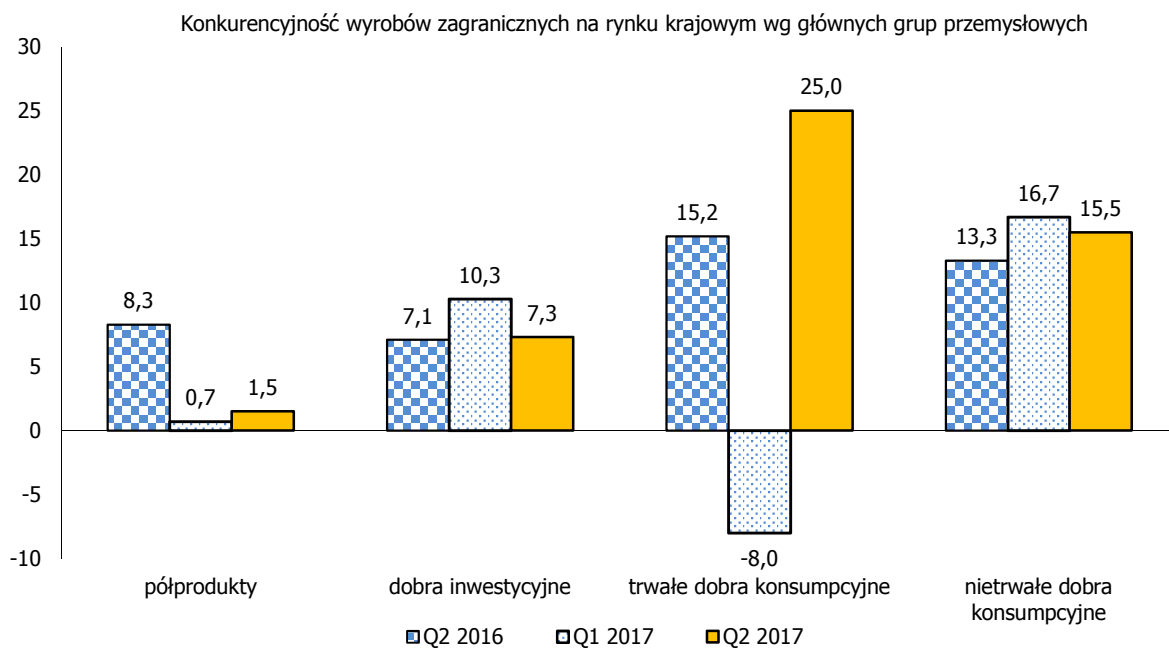
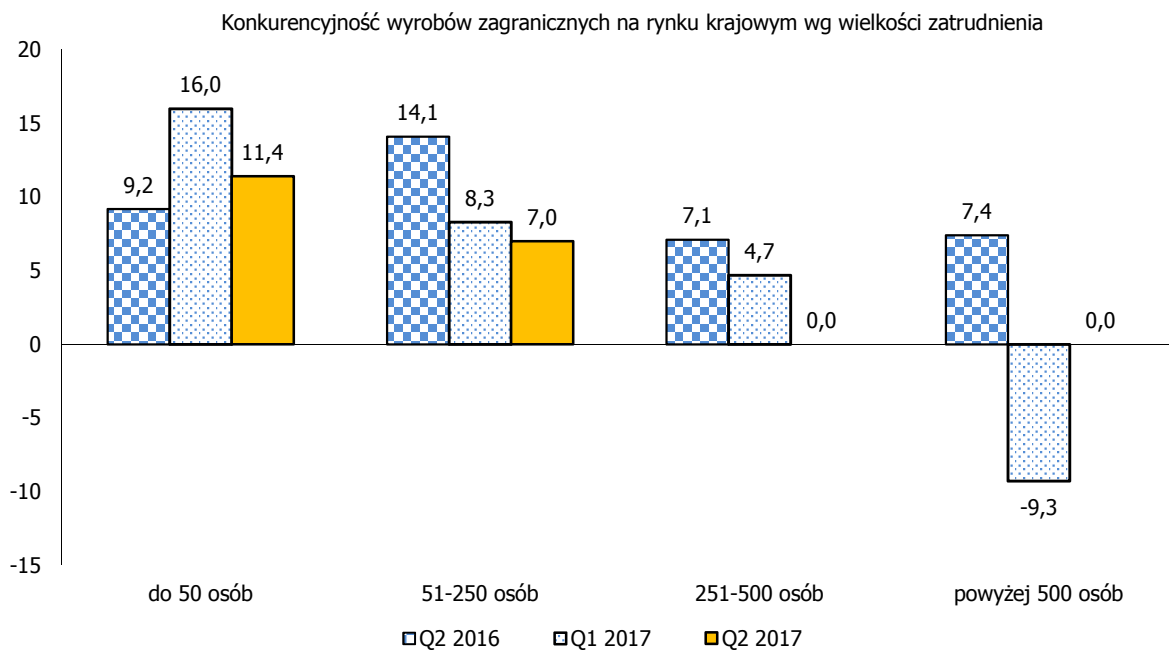

	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	IV'17	przewidywania
wzrost	14,1	11,5	11,8	14,6	10,5	9,4
brak zmiany	82,4	83,0	81,5	77,7	84,6	84,5
spadek	3,6	5,5	6,7	7,6	4,9	6,1
trudno ocenić	25,4	27,3	29,2	32,8	32,5	34,6
saldo (1.-3.)	10,5	6,0	5,1	7,0	5,6	3,3

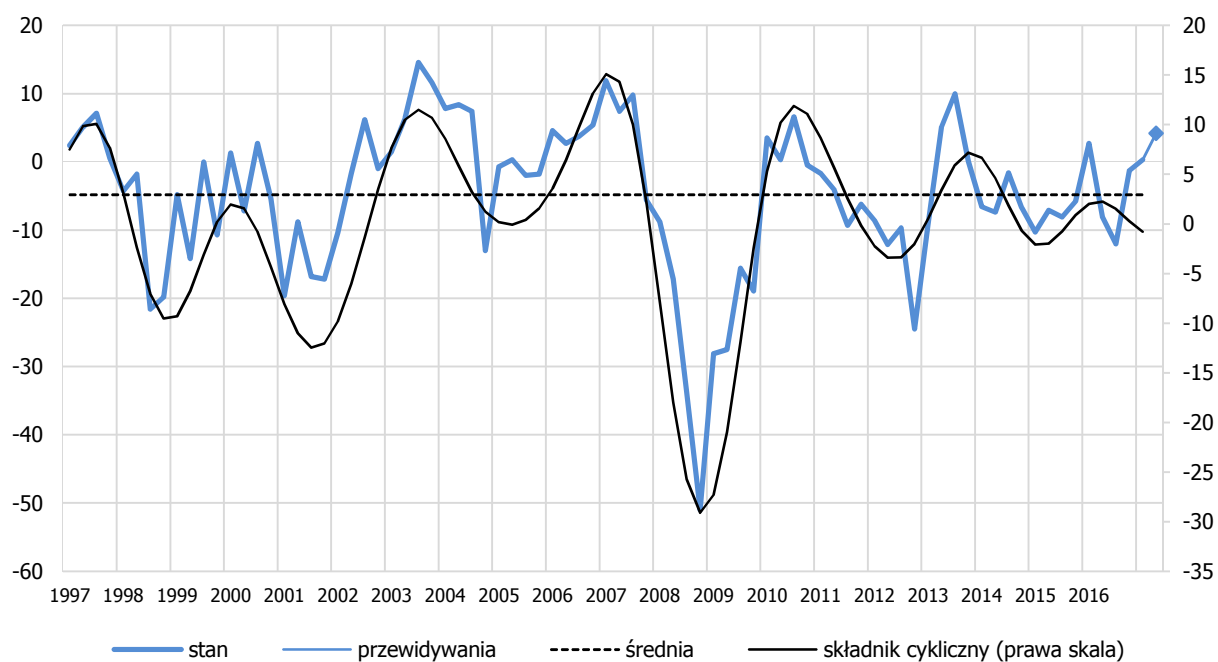
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg sektorów własnościowych

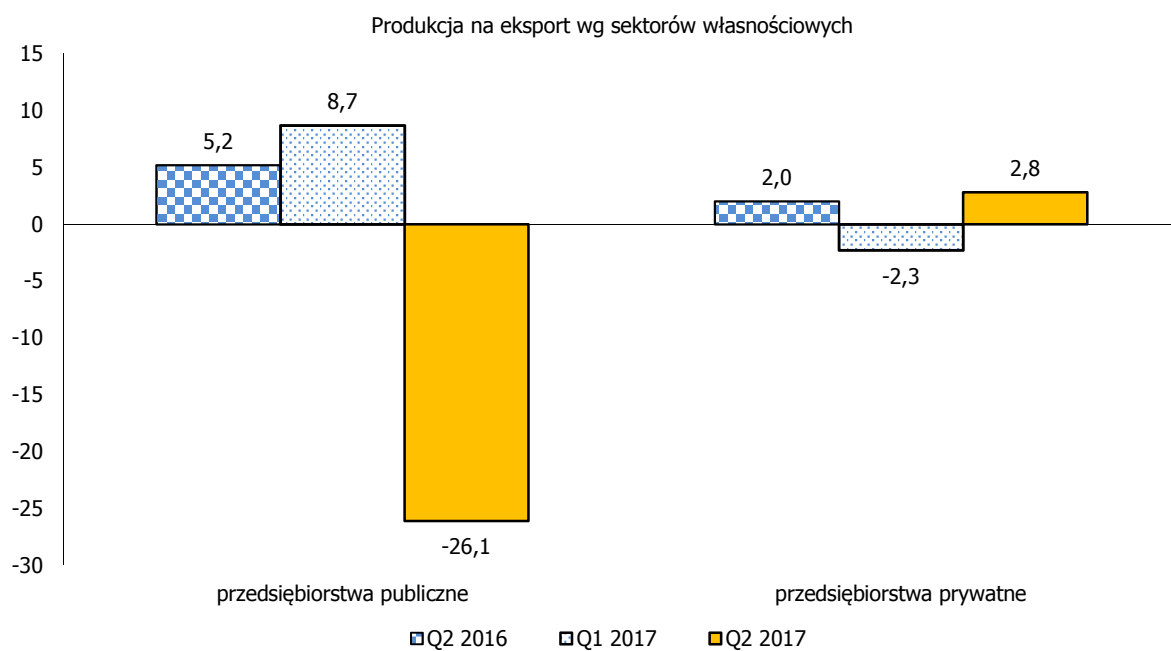

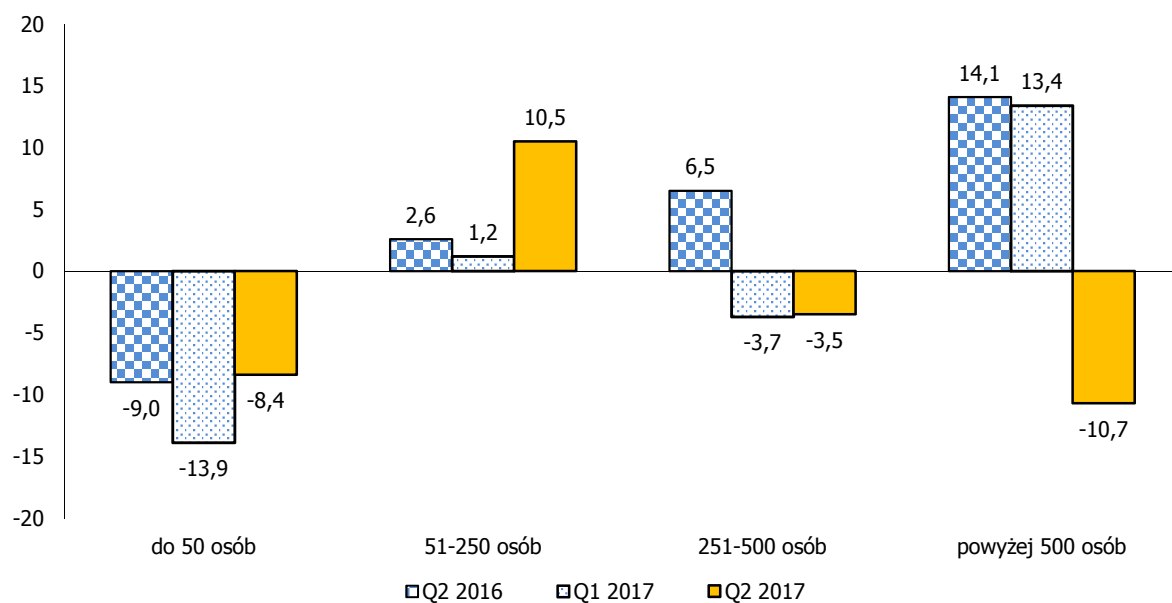
PRODUKCJA NA EKSPORT

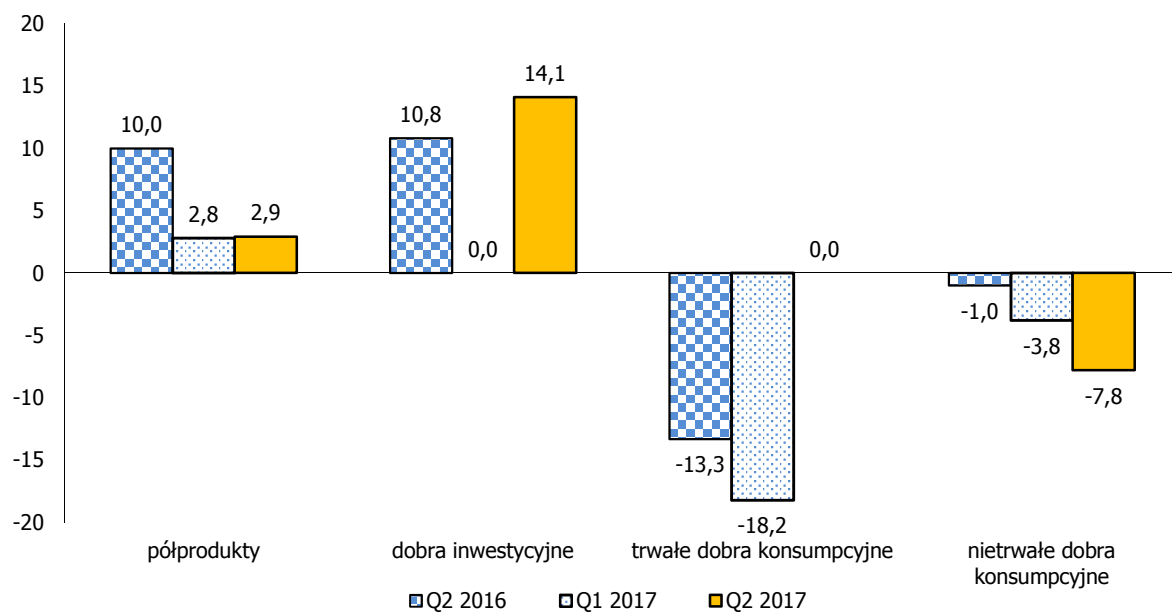
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
wzrost	20,2	13,8	11,6	14,3	19,2	19,5
brak zmiany	62,3	64,3	64,8	70,1	61,9	65,2
spadek	17,5	21,9	23,6	15,6	18,9	15,3
saldo (1.-3.)	2,7	-8,1	-12,0	-1,3	0,3	4,2

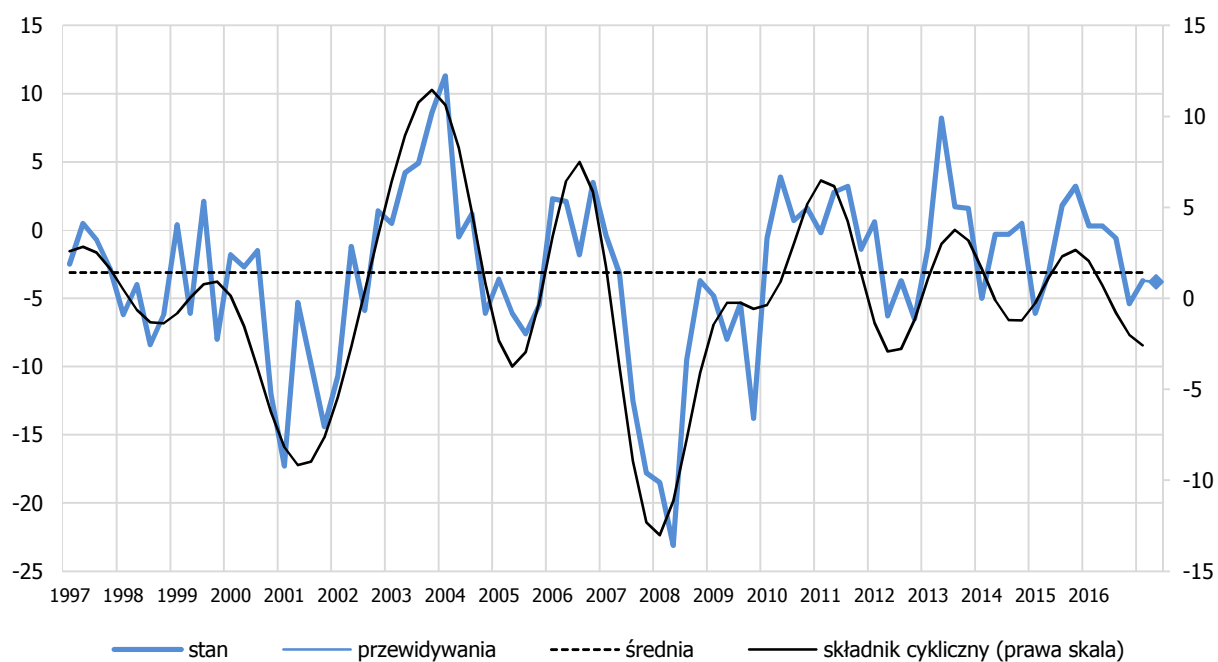
Produkcja na eksport wg wielkości zatrudnienia

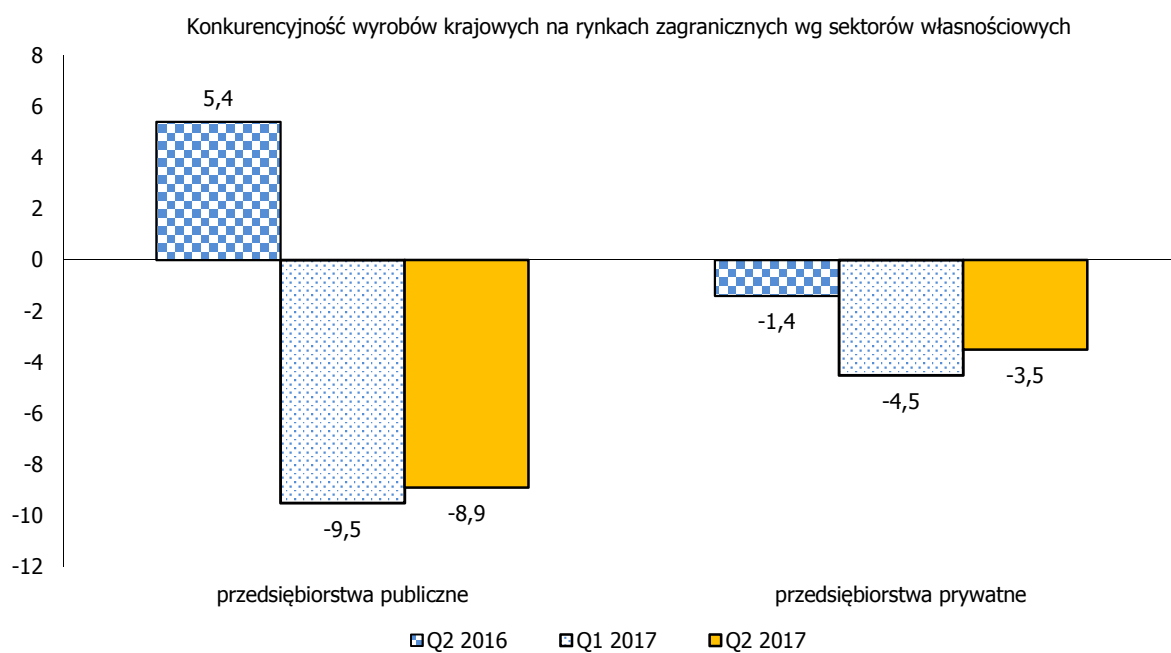
Produkcja na eksport wg głównych grup przemysłowych

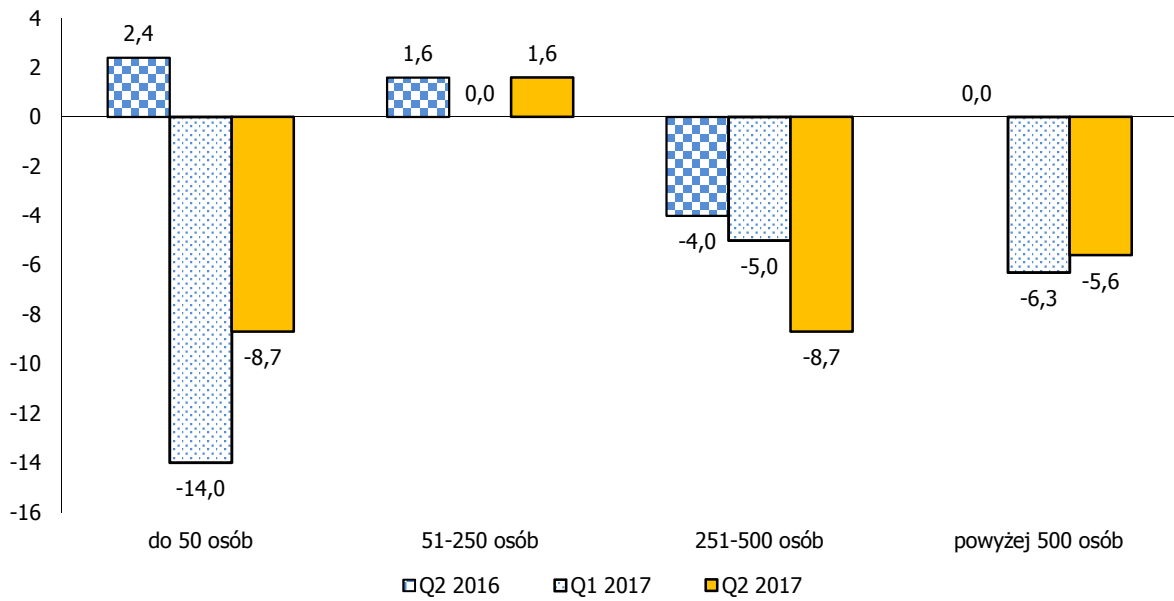
KONKURENCYJNOŚĆ WYROBÓW KRAJOWYCH NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH

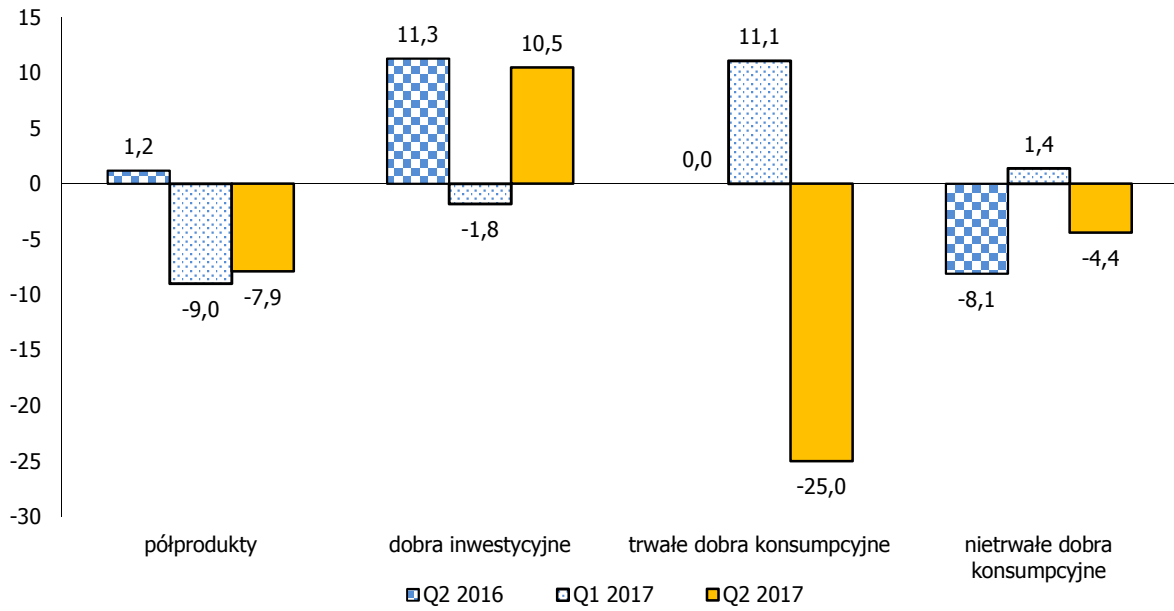
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
wzrost	11,6	10,7	8,7	7,7	7,7	7,4
brak zmiany	77,1	78,9	82,0	79,2	80,9	81,4
spadek	11,3	10,4	9,3	13,1	11,4	11,2
trudno ocenić	23,4	27,4	28,8	29,3	25,4	27,8
saldo (1.-3.)	0,3	0,3	-0,6	-5,4	-3,7	-3,8

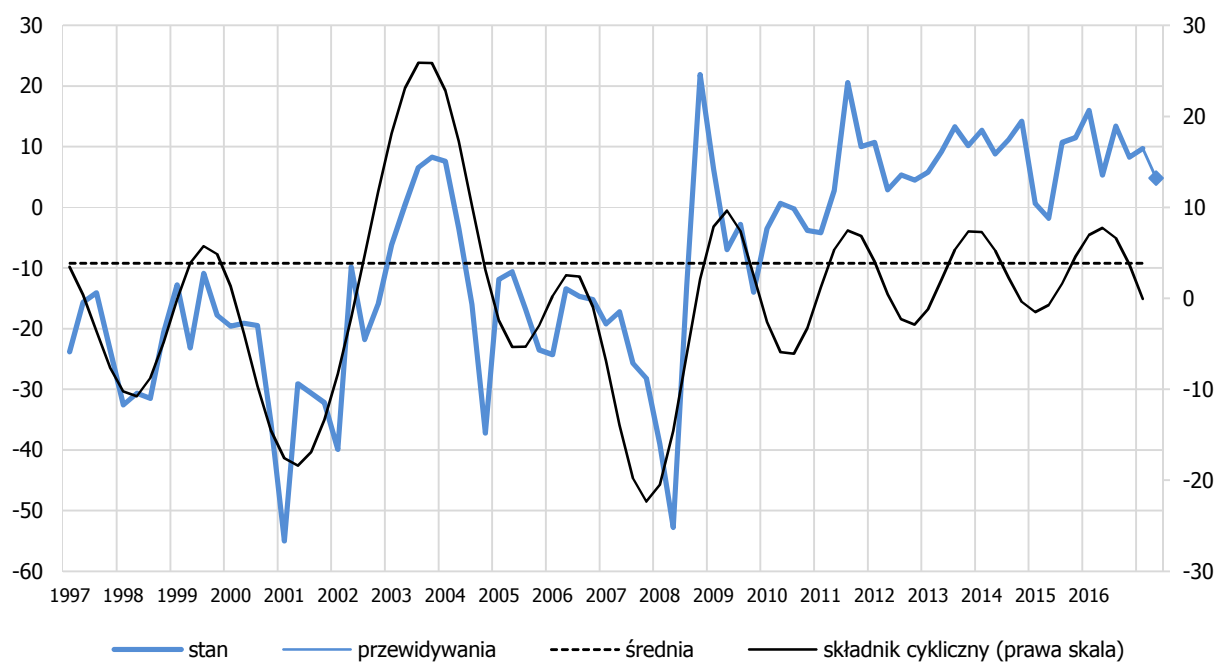
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

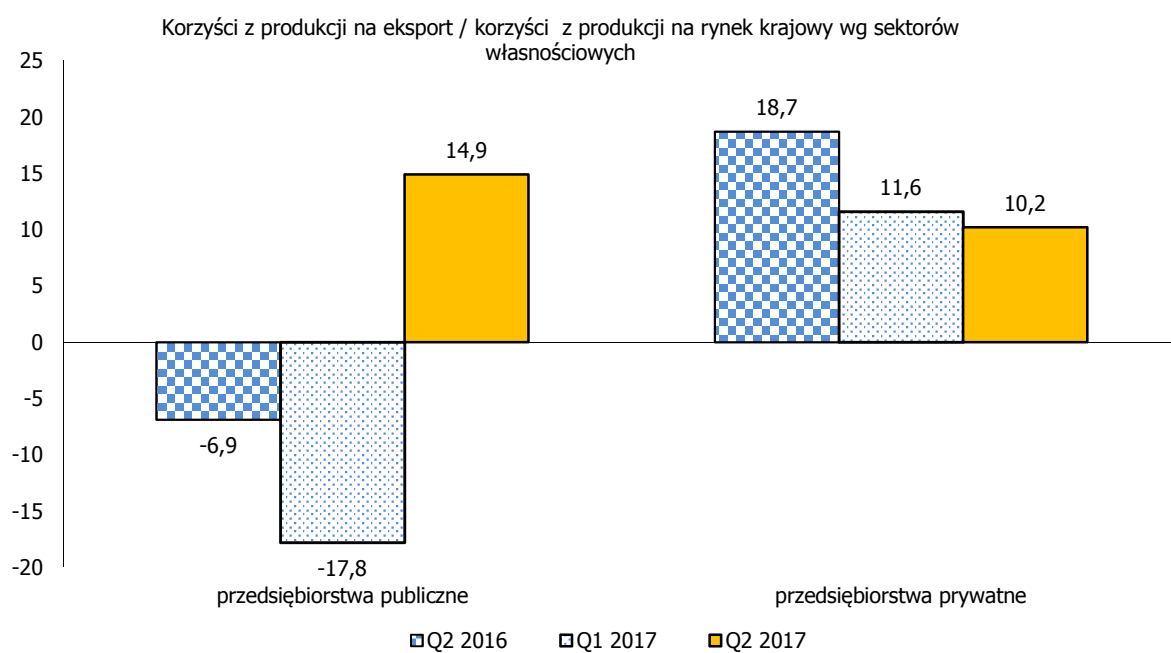
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

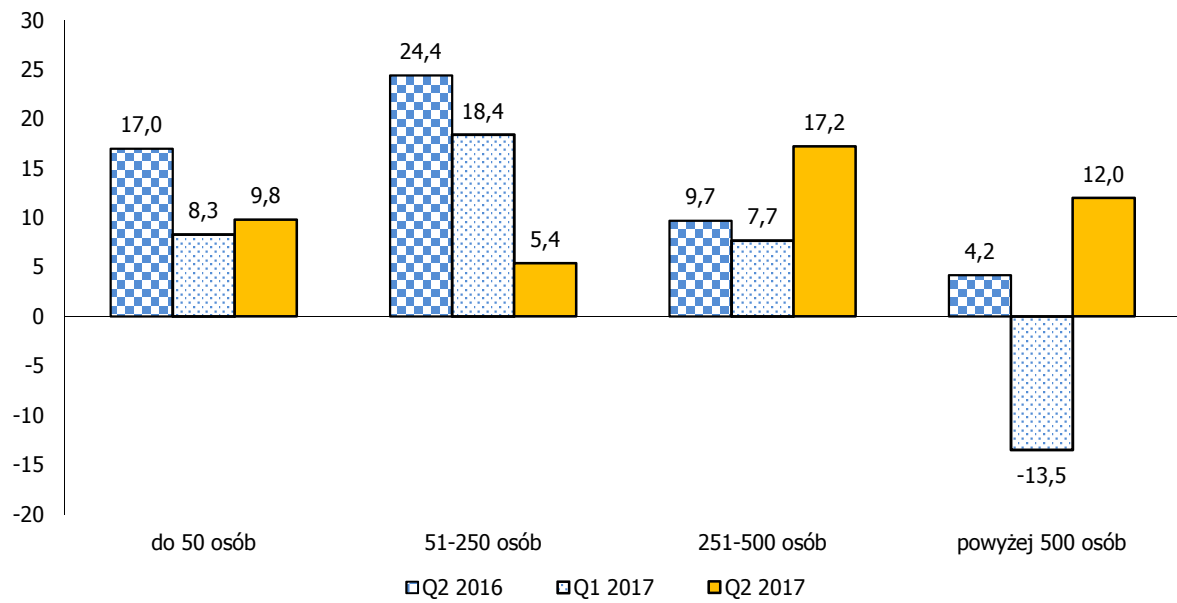
KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA EKSPORT W STOSUNKU DO KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA RYNEK KRAJOWY

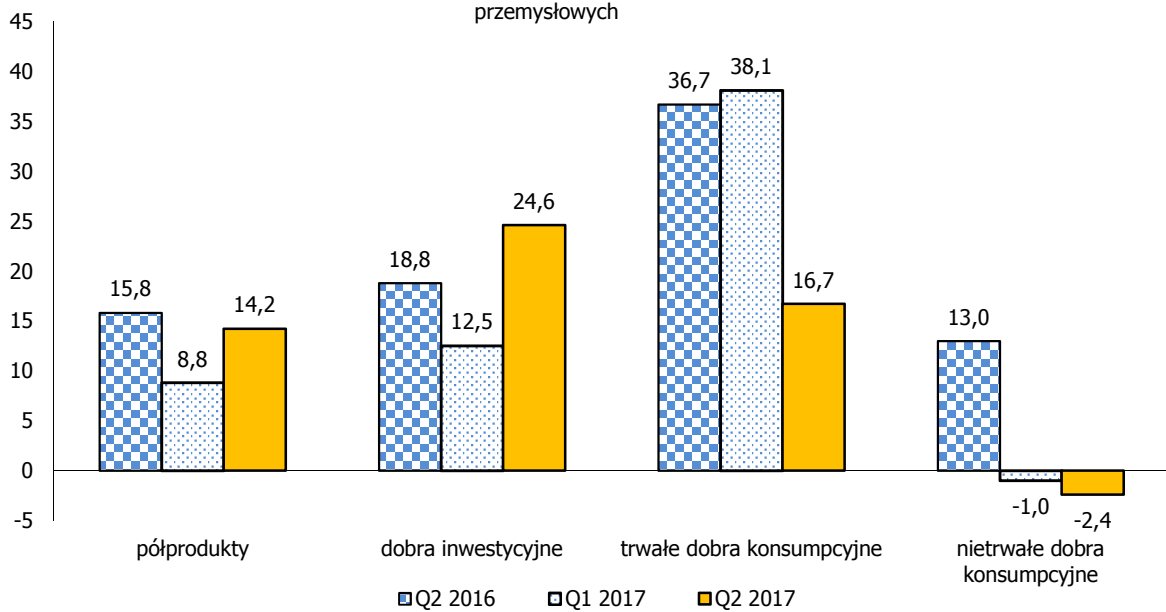
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
wzrost	31,7	26,3	31,0	26,1	29,2	24,8
brak zmiany	52,6	52,7	51,4	56,1	51,3	55,2
spadek	15,7	21,0	17,6	17,8	19,5	20,0
saldo (1.-3.)	16,0	5,3	13,4	8,3	9,7	4,8

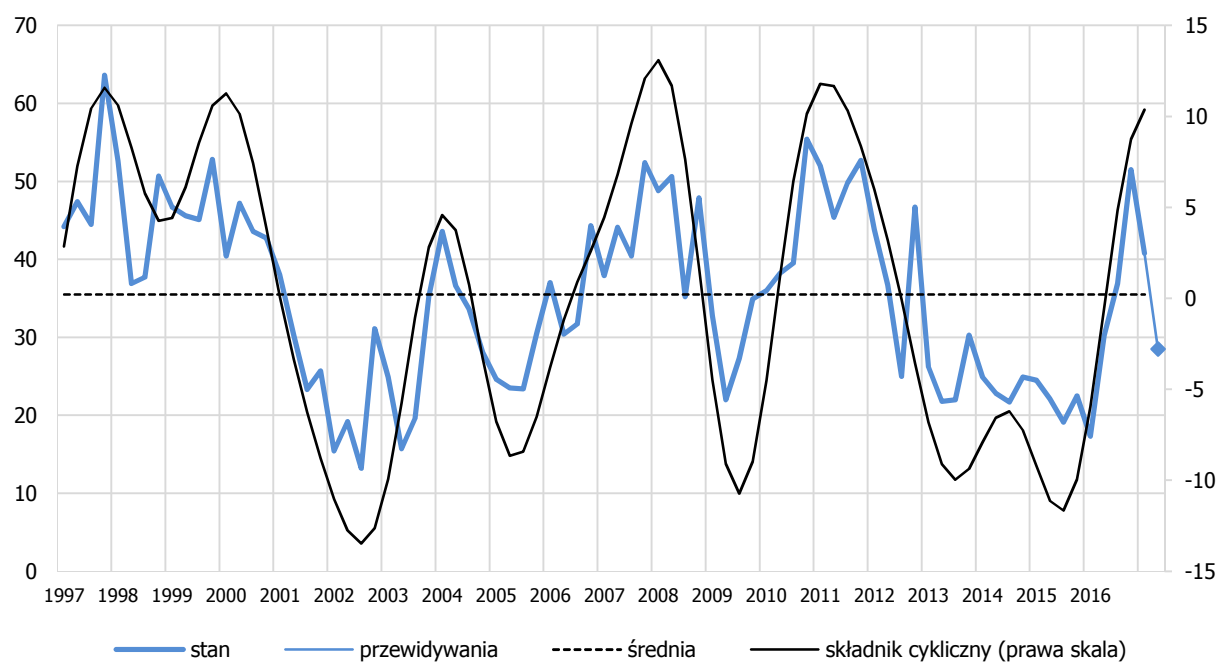
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

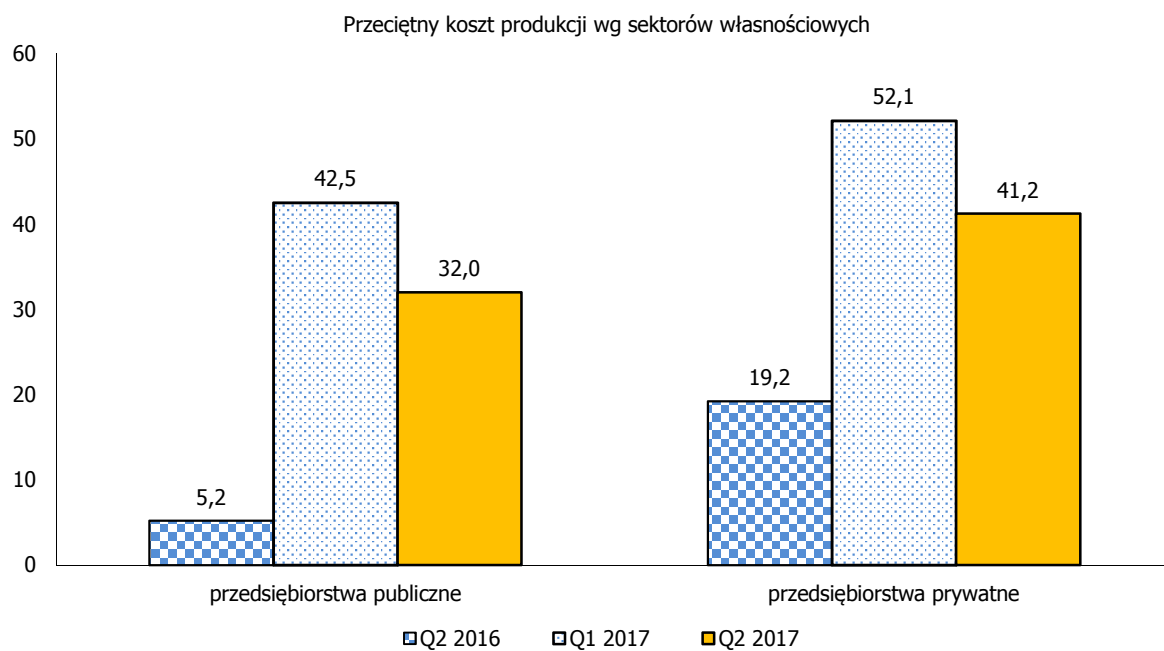
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

PRZECIĘTNY KOSZT PRODUKCJI

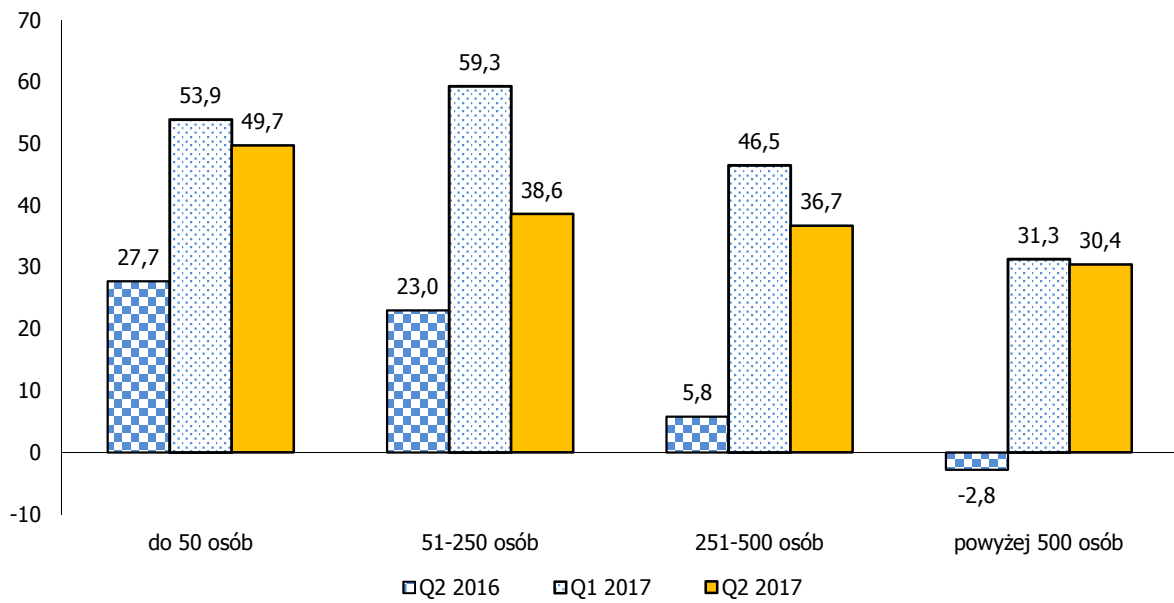

	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
wzrost	29,1	38,1	42,5	55,9	46,6	32,9
brak zmiany	59,2	54,0	52,0	39,7	47,6	62,6
spadek	11,8	7,9	5,6	4,4	5,8	4,4
saldo (1.-3.)	17,3	30,2	36,9	51,5	40,8	28,5

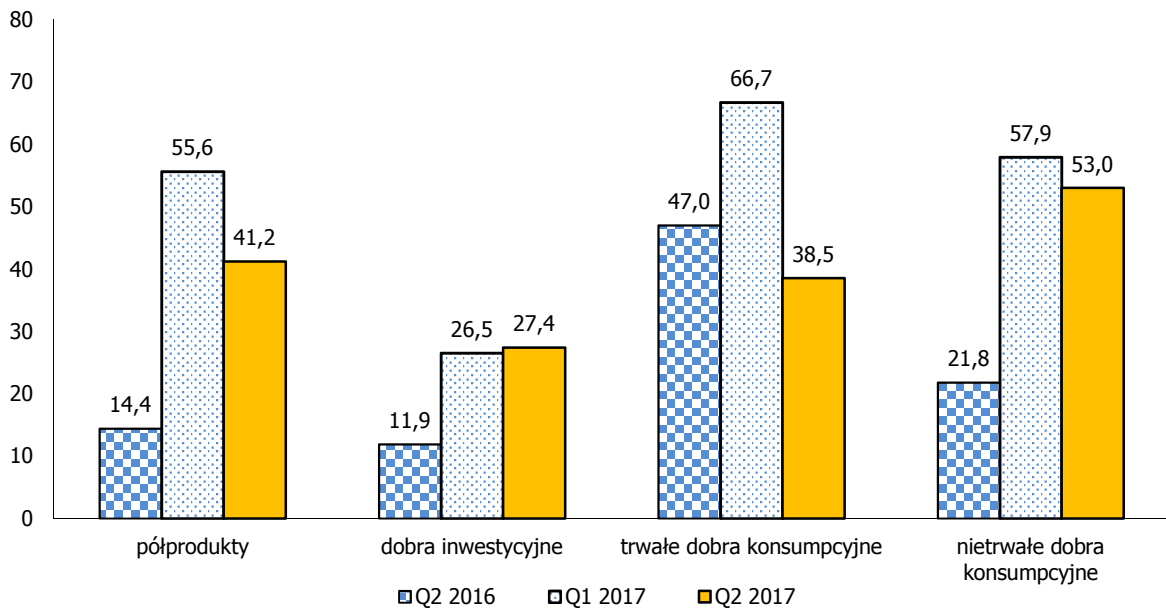

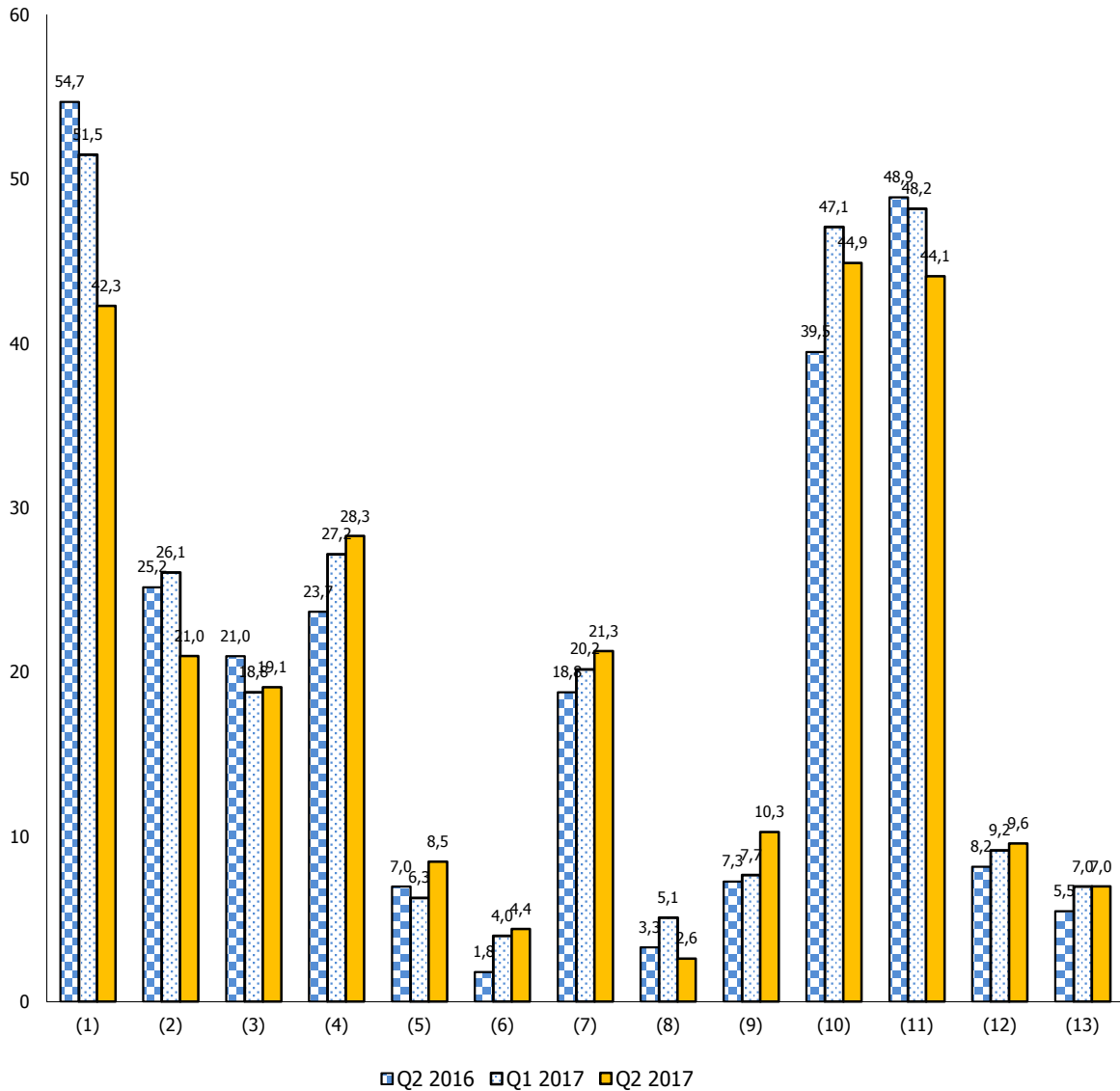
Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

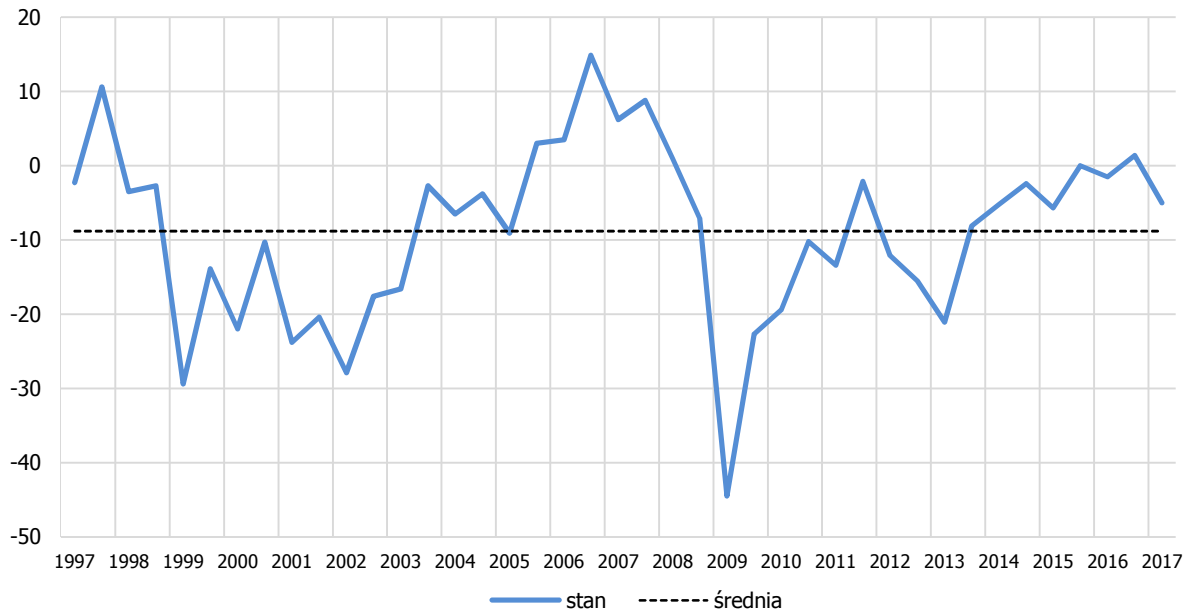

BARIERY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

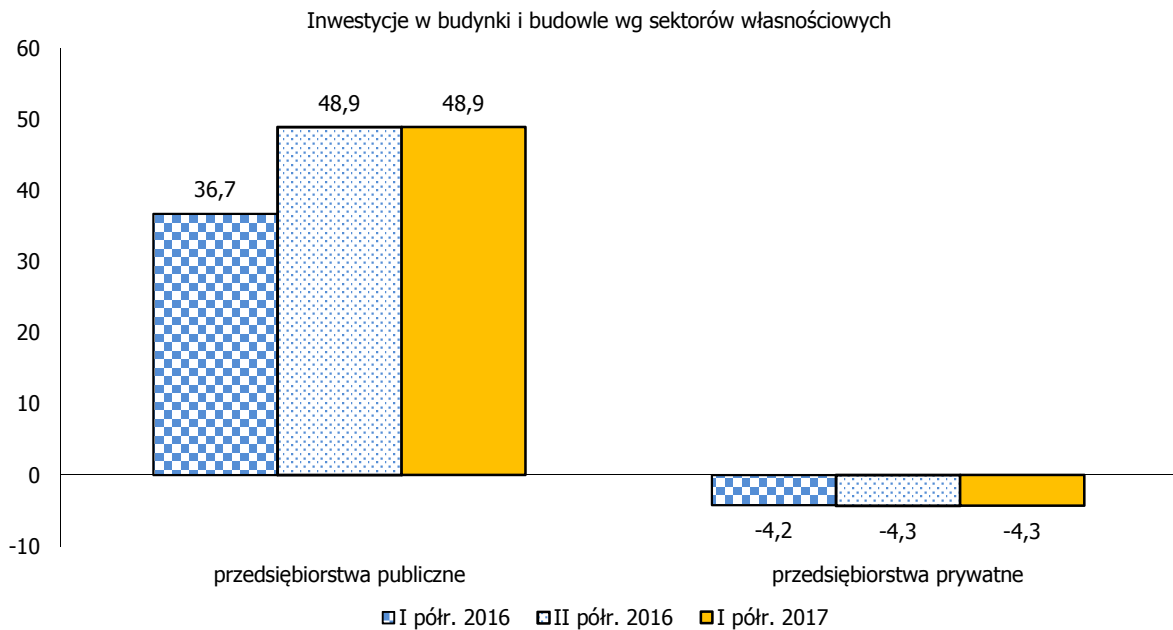

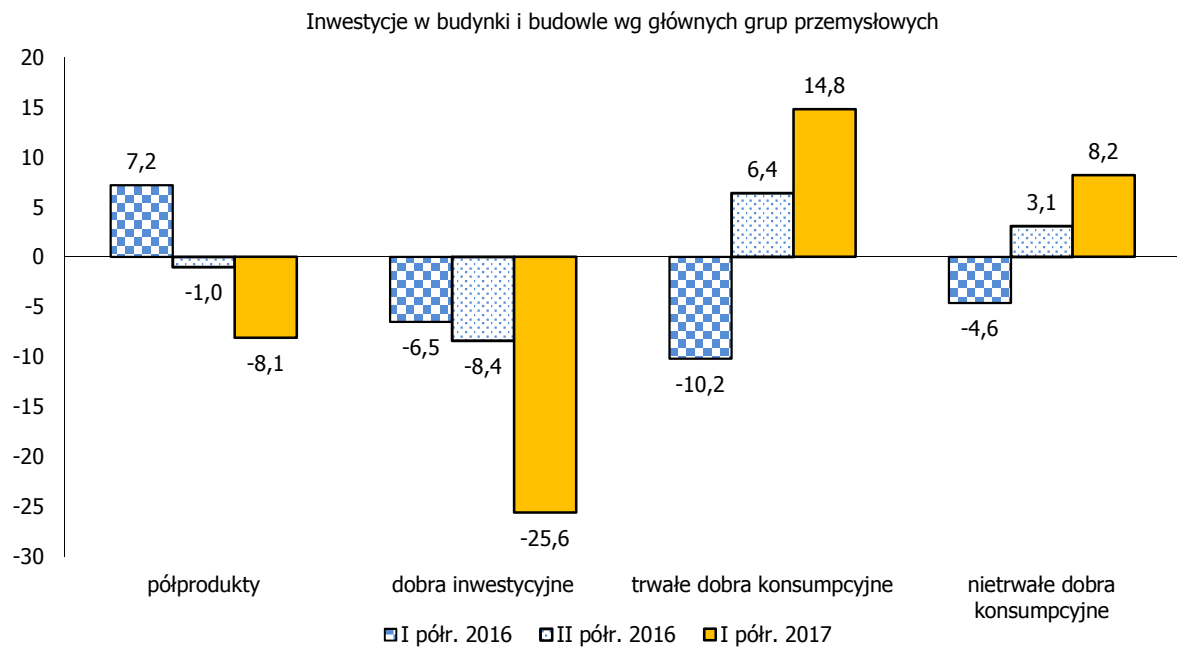
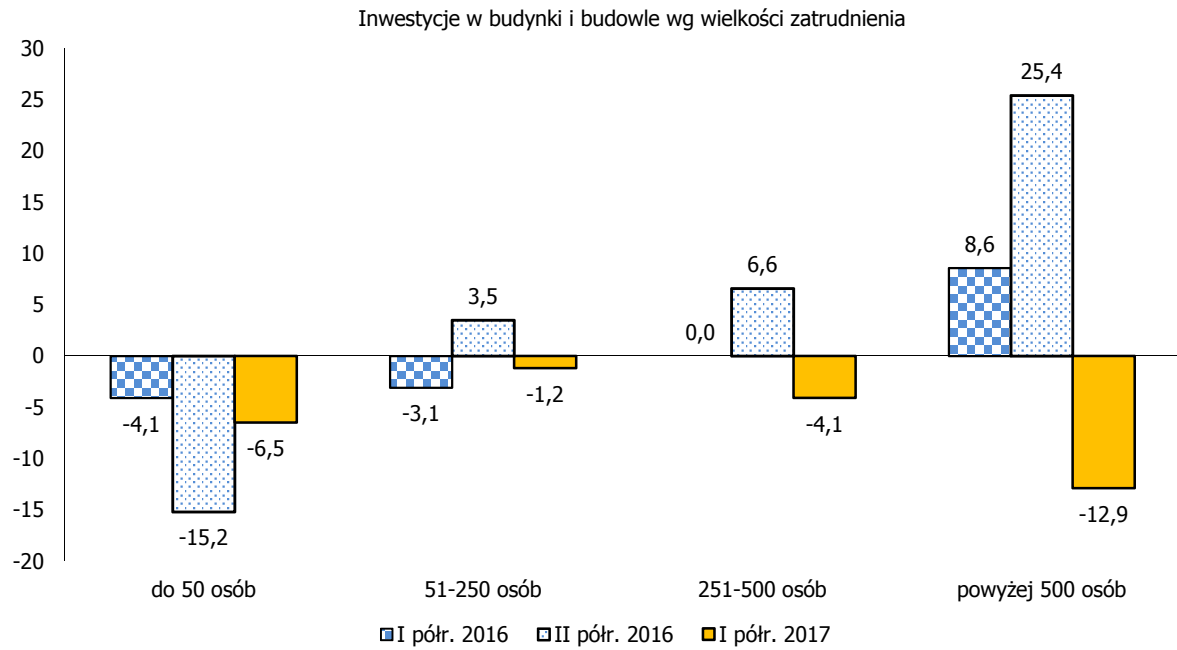
- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

INWESTYCJE W BUDYNKI I BUDOWLE

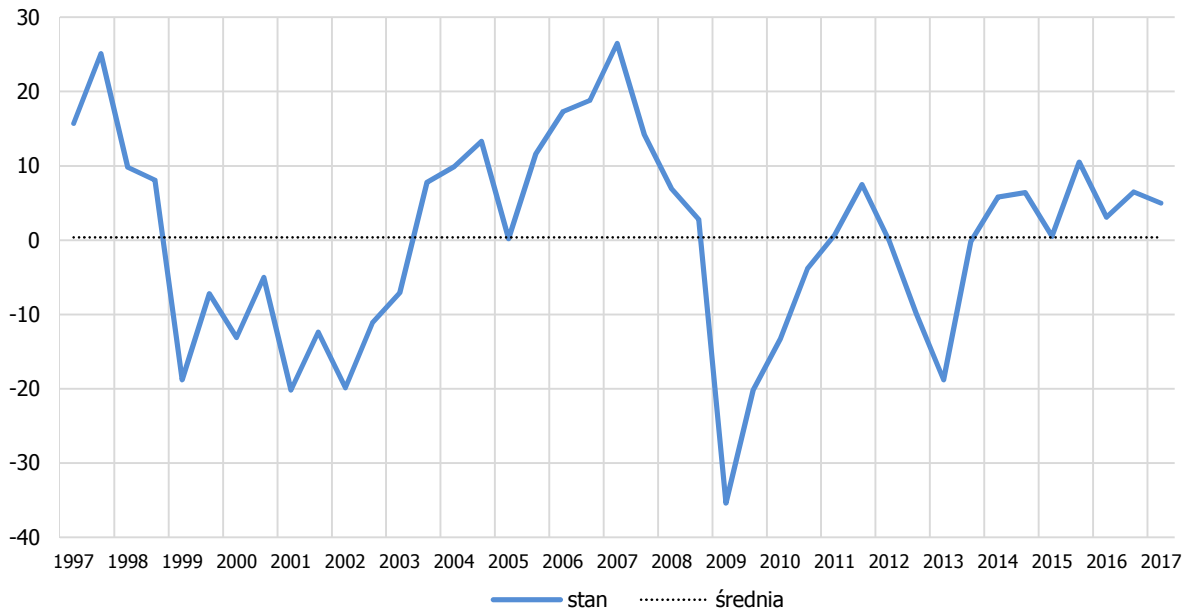

	II półr. 2014	I półr. 2015	II półr. 2015	I półr. 2016	II półr. 2016	I półr. 2017
wzrost	22,3	18,8	22,7	21,8	25,7	20,3
brak zmiany	53,0	56,7	54,6	54,8	50,0	54,3
spadek	24,7	24,5	22,7	23,3	24,3	25,3
saldo (1.-3.)	-2,4	-5,7	0,0	-1,5	1,4	-5,0

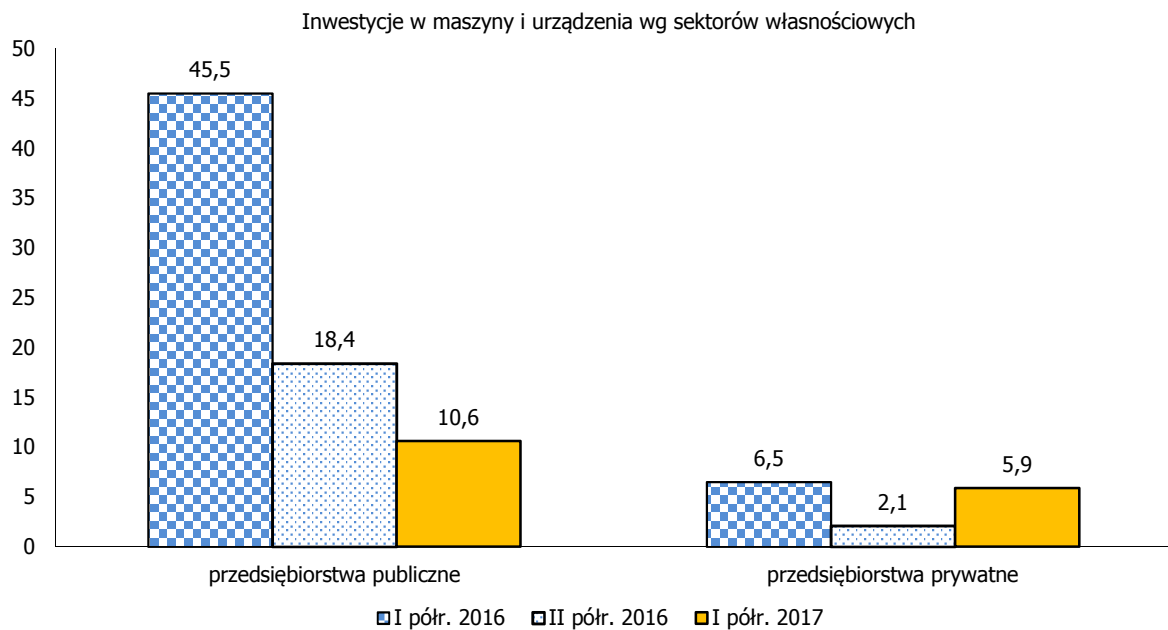

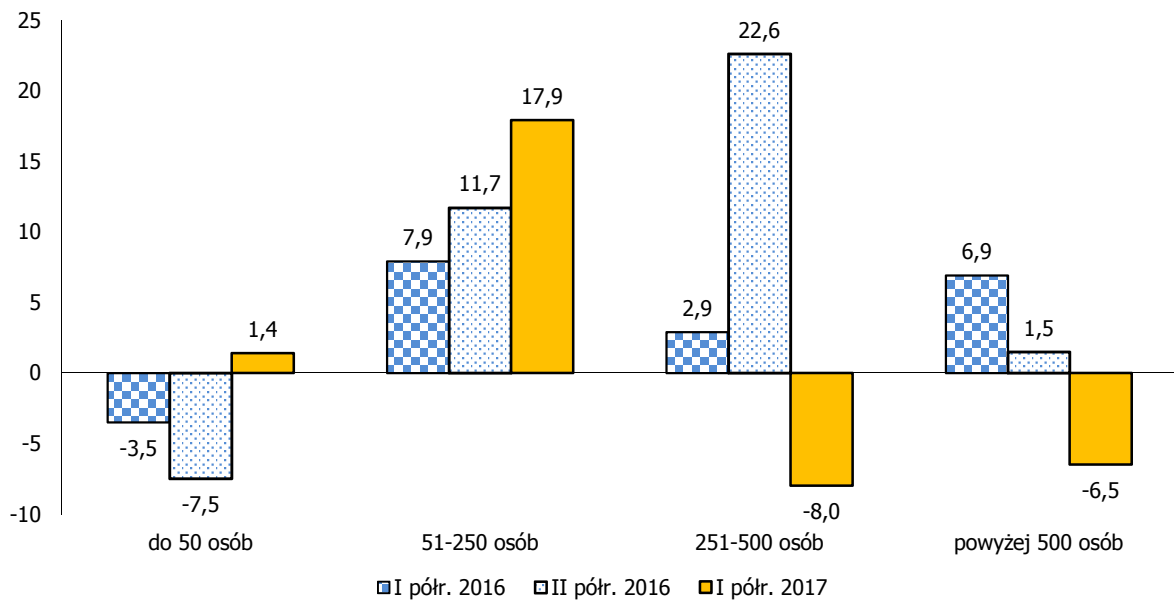
INWESTYCJE W MASZYNY I URZĄDZENIA

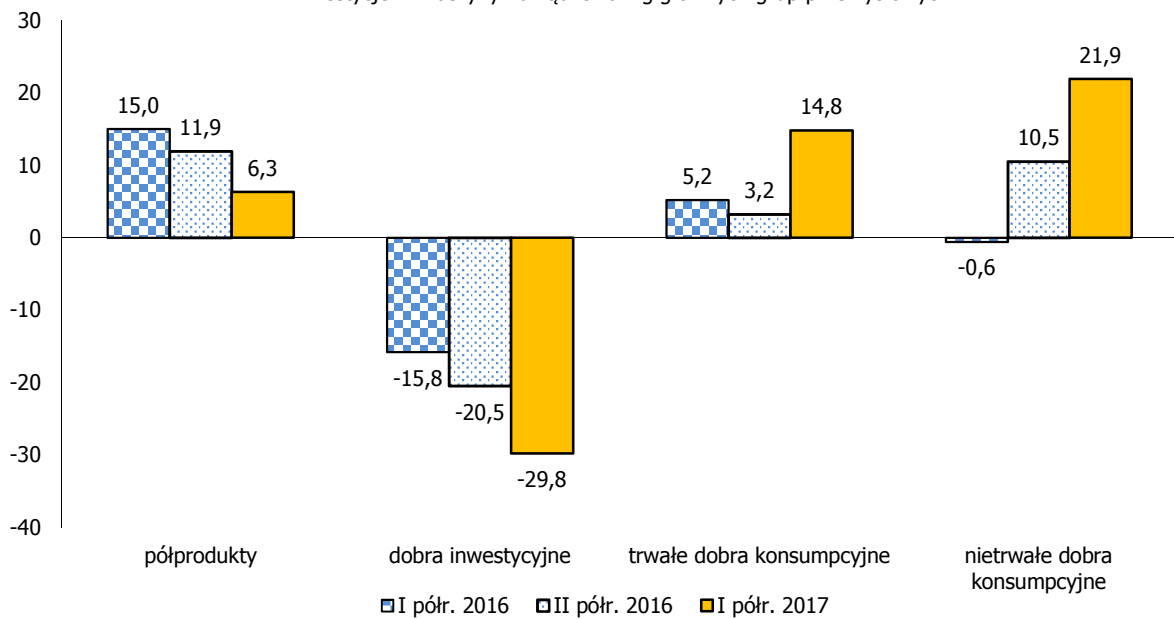
	II półr. 2014	I półr. 2015	II półr. 2015	I półr. 2016	II półr. 2016	I półr. 2017
wzrost	29,4	27,0	35,3	29,2	31,4	29,6
brak zmiany	47,6	46,5	39,9	44,7	43,7	45,8
spadek	23,0	26,5	24,8	26,1	24,9	24,6
saldo (1.-3.)	6,4	0,5	10,5	3,1	6,5	5,0

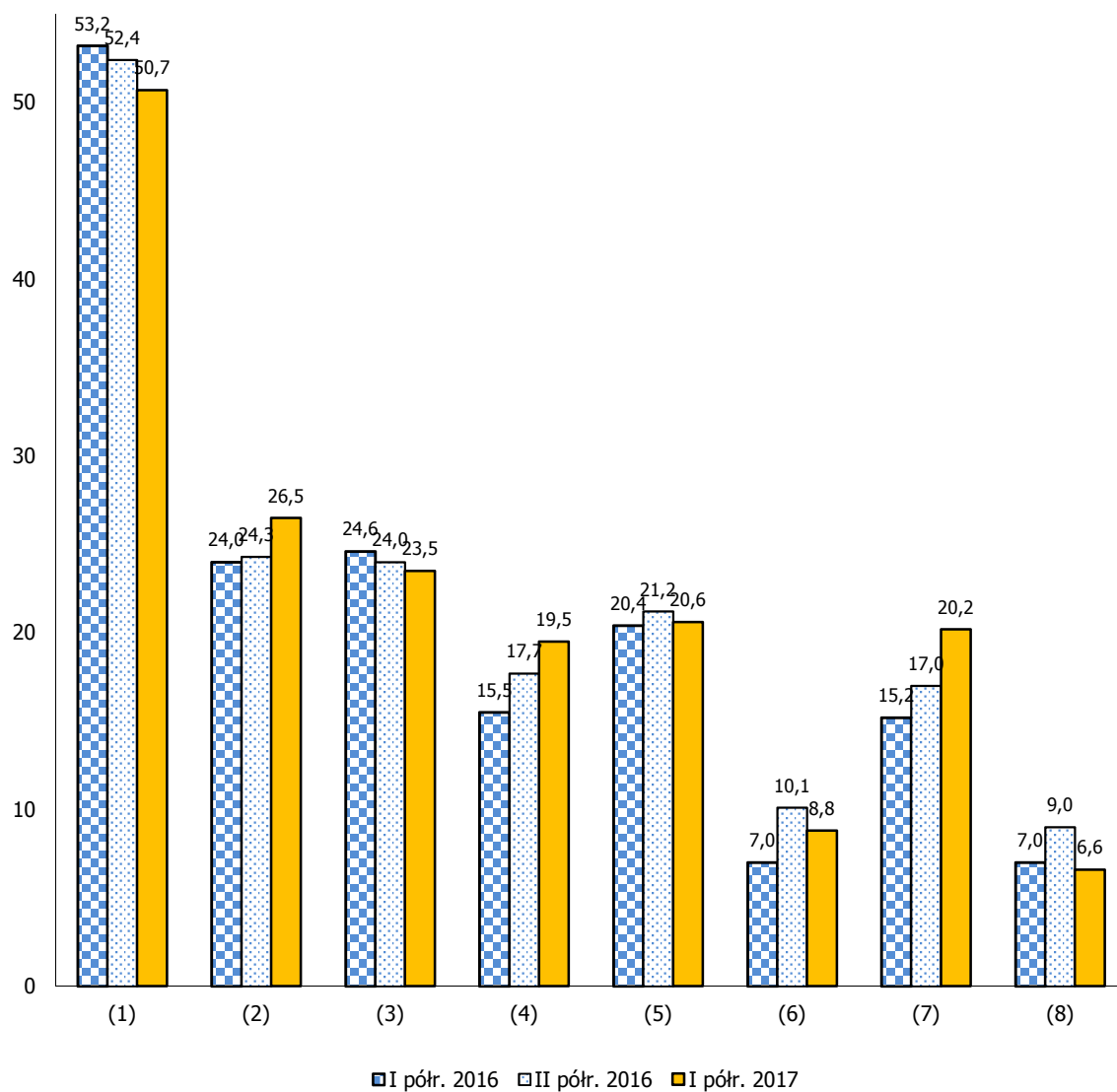
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wielkości zatrudnienia

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg głównych grup przemysłowych

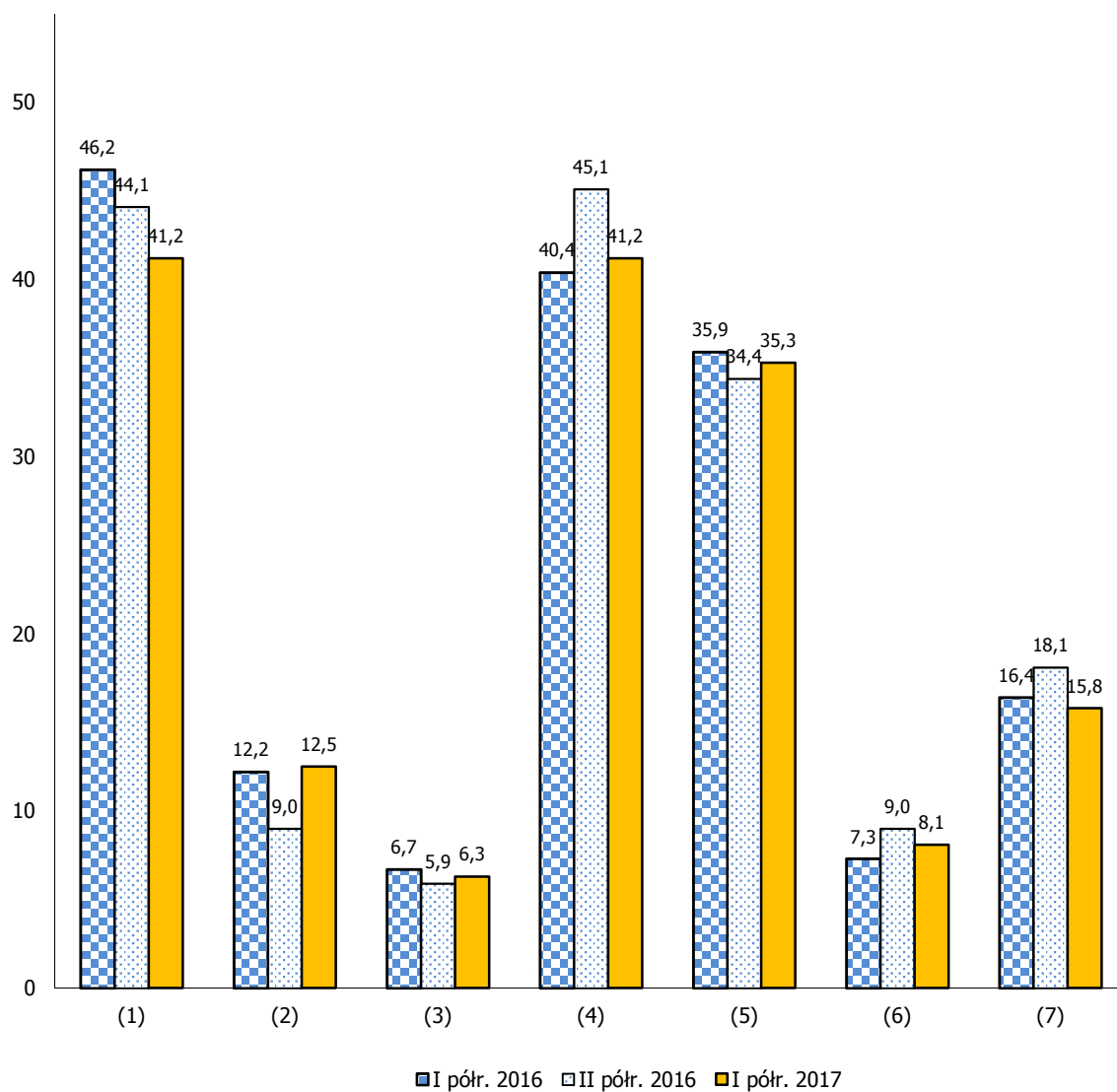

INWESTYCJE PLANOWANE

- (1) wymiana starego wyposażenia
- (2) powiększenie mocy produkcyjnych
- (3) mechanizacja i automatyzacja produkcji
- (4) wprowadzenie nowych technik wytwarzania
- (5) oszczędzanie energii
- (6) kontrola zanieczyszczeń
- (7) poprawa bezpieczeństwa
- (8) inne

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE INWESTYCJE PLANOWANE

- (1) niedostateczny popyt
- (2) wysoki koszt kapitału
- (3) trudności w uzyskaniu kredytów
- (4) niewystarczający zysk
- (5) obawa przed zadłużeniem
- (6) czynniki techniczne
- (7) inne